Lodzer Tageblat № 111

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16. טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47.

דאנערשטאג, פ' במדבר כ"ז אייר תרצ"א | 14 maja 1931 r. | 24-טער יאהרגאנג

דומער געוועהלט אלס פרעזידענט פון פראנקרייך

דער רושם פון בריאנ'ס מפלה אין געגנף

[illegible]

... זענען נישט מסכים מיט זיין אויסערן-פאליטיק, נאר דא האט זיך געהאנדעלט צוליב א אינערפאליטישען מאנעווער.

בריאן זאל האבען ערקלערט, אז ער וועט פון זיין אמט אלס אויסערן-מיניס... מער נישט צוריקטרעטען.

דער נייער פראנצויזישער מלוכה-פרעזידענט האט בריאנ'ען געבעטען דורכאוים ווייטער צו פערבלייבען אויף זיין אמט.

פענסיאנאט „עלבינגער" לאסק

דער בעוואוסטער ערשטקלאסיגער פענסיאנאט עלבינגער וועלכער איז אפען א גאנץ יאהר, מאכט בעקאנט דאס עס איז שוין פרהאן געסט אויפ'ן זומער-סעזאן. ס'איז נאך געבליבען צו פערדינגען א קליינע צאהל צימערן מיט מיטאגען. די צימערן זענען איצט איינגעארדענט געווארען מיט בעזונדערע איינגאנג.

בעמ.: אויפ'ן היי-יעהריגען זומער-סעזאן ווערט איינגעארדענט עלעקטרישע בעלייכטונג און אויך טעלעפאן. פרייזען צוגענגליכע. אינפארמאציעס אין לאדז ווערען ערטיילט ביי ה' מ. צעדערבוים ווסכאדניא 65 טעלעפאן 11024 און ביי ה' עפשטיין קאמיענגא 1.

איבערצוגעבען

א געוועלב מיט א גרויס שוי-פענסטער אויף דלוגא 11 פאסענד פאר יעדען געשעפט. פאר א ביליגען פרייז. צו ערפאהרען ביי מ. פאזנאנסקי דלוגא 11 2228

סטארשי-פעלדשער
B. Joskowicz
שטעלט פאקען טעגליך מיט פרישע קראוויאנקע און גיט אויך גרויס שוויאדעצטוועס
פולנאצנא Północna 4 טעלעפאן 141-86
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—6 א זייגער אוונט.

Dr.med.
Adam Bender
אינערליכע ספעציעל הארץ-קראנקהייטען
נארוטאוויטשא 30, טעל. 214-75
נעמט אן פון 5 ביז 7 נאכמ.

דאס וואלדיגע קור-ארט פון בעסטער קלימאטישער הייל-קראפט

RAFAŁÓWKA

נעבען שעראדז ביי דער ווארטא

פארצעלאציעס

צו בויען הייזער און ווילעס

צו פערקויפען אין א זעהר בעגרעניצטער צאהל ביי אויסערגעוועהנליכע בעדינגונגען אין פרייז פון 1 זל. פאר א קוואדראט-מעטער. דערביי איז שוין אריינגערעכענט שעהנער 40—30 יעהריגער סאסנאווער וואלד.

די געגענד „ראפאלובקא" ליגט צווישען א סאסנאווע וואלד פון 6000 מארגעס. ער בעזיצט אנ'אונגעהויבער טרוקענעם און געזונדען קלימאט, וואס צייכענט זיך אויס מיט זיין זוניגקייט, פרישע לופט א. א. וו. אט די אייגענשאפטען פערוואנדלען „ראפאלובקא" אין א אאזא פון געזונדהייט צווישען דער שטרעקע פון ווארשא, פויזען און לאדז.

די אויסגעצייכענטע באהן- און אויטאבוס-קאמוניקאציע (פון לאדז א שעה רייזע, פון ווארשא אדער פויזען — 3 שעה רייזע); פערלייכטערטע בוי-בעדינגונגען פון הייזער און ווילעס גיבען צוויי גרויסע ציגעלניעס אויף א מרחק פון אנדערטהאלבען קילאמעטער שאסע, גיבען די מעגליכקייטען צו ענטוויקלען דאס דאזיגע קורארט. דער בוי פון א קאסינא און האטעל.

דער בערימטער דאקטאר-נאטוראליסט

Oskar Wojnowski

האט בעזוכט מעהרערע געגענדען אין פוילען מיט'ן ציל אויסצובויען זיין סאנאטאריום און האט אנערקענט „ראפאלובקא" צוליב איהר קלימאט, געאגראפישע לאגע און וואלדיגקייט

פאר'ן געזונדסטען ארט אין פוילען

און ער האט אנגעהויבען צו בויען אויף זיין צוגעקויפטען שטח

א גרויסע נאטור-הייל-סאנאטאריע

מעלדונגען נעמען אן: די פערוואלטונג פון „Rafałówka"
אין מיעדזונא פאוויאט שעראדז, טעלעפאן שעראדז 81.
אין ווארשא, שפיטאלנא 1, טעלעפאן 649-04.
אין לאדז, פיעטריקאווער 55, טעלעפאן 211-40.

פאדערט אומזיסטע אויספיהרליכע אילוסטרירטע פראספעקטען.

אזהרה גדולה

פון די לאדזער פלייש-הורטאווניקעס

היות עס זענען געווען פאלען, ווען משגיחים האבען געטראפען אין איינצעלנע יאטקעס פלייש פון דער לאדזער שחיטה צוזאמען מיט בשר חוץ

(פלייש פון קוינער שחיטה),

אין דער צייט, אז עס איז בעקאנט, דאס קוינער שחיטה איז גע'אסר'ט דורכ'ן לאדזער ראבינאט, ווארנען מיר אלע לאדזער קצבים-העקער, אז **דאס זאל זיך בשום אופן נישט מעהר איבער'חזר'ן.**

אין געגענפאל וועלען מיר זיין געצוואונגען טראגן דעם בעסטען ווילען, דעם בעטרעפענדען יאטקע-אינהאבער אפצושטעלען דעם ווייטערדיגען פלייש-פערקויף פון לאדזער מארק, ווייל מיר קענען נישט דערלאזען מיט אונזערע כשר'ע סחורה צו פערדעקען אזעלכעס, וואס איז גע'אסר'ט דורכ'ן לאדזער ראבינאט.

די פערוואלטונג פון לאדזער פלייש-הורטאווניקעס-פעראיין, פאדזשעטשנא 10.

ציוניסטישער וואהל-קאמיטעט צו דער יודישער קהלה אין לאדז.

שטימט פאר ליסטע **12**

היינט דאנערשטאג, דעם 14 מאי 8.30 אוונד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל, נארוטאוויטשא 20

א גראנדיעזער מיטינג

אויף ד. ט.: „אונזערע אויפגאבען אין דער יודישער קהלה"

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: ד"ר י. גאטליב (ווארשא), דעפ. ד"ר ראזענבלאט, רעד. י. איגער, לאווניק א. יאעל, מ. ח. רומקאווסקי, משה לימאן, אינזש. י. זשעלינסקי א. א.

איינגאנג-קארטן ווערן ארויסגעגעבן אין ביורא פון ציוני. וואהל-קאמיטעט, שרודמיעסקא 29 (פר. צעגעלניאנא 4)

17 וואהל-קאמיטעט צו די קהלה-וואהלען פון די האנדווערקער-צענטראלע אין לאדז פאלודנ. 4 17

היינט דאנערשטאג, דעם 14-טען ד. ח. פינקטליך 8 אזייגער אוונד קומט פאר אין איינענעם לאקאל א

גרויסער וואהל-מיטינג

א.ד.ט.: „אונזערע אויפגאבען איז דער יודישער קהלה" ס'טרעטען ארויס אדוו. ז. שטרויך, מאשענבערג, ארדינאנס, ראטמ. פיין, פרנס האפמאן א.א.

קומט מאסענווייז און פינקטליך! איינטריט פריי!

די בעפעלקערונגס-אנקעטע

וואס מוזען צוגעשטעלט ווערען דעם מאגי-סטראט שטאטיסטיש ביזן 14. מאי, ווערען אויסגעפארטיגט אין ביורא „ארגוס" זאכאדניא 36 פראנט, פארטער.

גראנד-פענסיאנאט

אין פאדדעמביע (ביי טושין)

אונטער דער לייטונג פון ה. בייגעלמאן.

ווערט שוין געעפענט ווערען דעם 20-טען מאי ד. ה.

אין עמפפעהלט זיך זיינע צאהלרייכע אנהענגער צום זומער-סעזאן.

אינפארמאציעס: ביורא „סעקרעטאזש", לאדז פיעטריקאווער 18, טעל. 139-62 אדער אויפ'ן ארט, טעל. טושין 2.

8 פעראייניגטער בלאק 8
פון קליינהענדלער און דעטאליסטען

איז די איינציגע ליסטע אין לאדז, אויף וועלכער ס'שטימען אלע קליינהענדלער און דעטאליסטען. אונזערע קאנדידאטען זענען:

ראטמאן כארי פ. פארבער אהרן, טייטעלבוים יצחק, אבראמאוויטש אברהם, נאפארסטעק משה, קאמפעל יקיר, ראזענצווייג דוד מ., צאלע יחיאל, לאנדוי מענדעל ה. לובאכינסקי.

ליסטע 5
יודישער ארבייטער וואהל-קאמיטעט „פועלי ציון"

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20 פרייטאג, דעם 15-טן 9 אוו. קומט פאר א גרויסער

פאלקס-משפט איבער דער קהלה

ס'ווערן אנגעקלאגט די אגודה, ציוניסטען, פאלקיסטען. ס'ווערט גע'משפט ר' לייבעלע מינצבערג און דער § 20

פארזיצער פון געריכט עדעלמאן בעשולדי-גער ב. דאזאר מ. ציטרינאווסקי עקספערט

זרבבל
פערטיידיגער קענען זיך מעלדען היינט פון 6—8 אין וואהל-ביורא בושעזשינער 5

דער וואהל-קאמיטעט

מאטושעווסקי זיך אנגעגעבען אין דעמיסיע?

נייע אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע זאל נישט פארקומען

ס'וועט נישט זיין קיין אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע?

וו א ר ש א (מעלפאגיש) פינאנץ-מיניסטער מאטושעווסקי איז היינט צוריקגעקומען פון שטאקהאלם, וואו ער האט געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען א הלואה פאר פוילען.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן צוריקקומען קיין פוילען, שמועסט מען, אז מיניסטער מאטושעווסקי זאל זיך היינט האבען אפגעגעבען אין דימיסיע, ווייל די פער-ארדנונג, אז די 15 פראצ. רעדוקציע פון די בעאמטען פענסיעס איז נישט חל אויפ'ן מיליטער איז פאר איהם געווען א איבערראשונג. זיין דימיסיע איז אבער נישט אנגענומען געווארען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען אין בעלוועדער היינט פארגעקומען וויכטיגע מלוכה-בעראטונגען.

שפעט בייגאכט האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז קיין אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע וועט ניט בעשטימט ווערען. מארשאל פילסודסקי זאל זיין געגען דעם. מען רעדט אויך וועגען שטארקע אינערליכע חילוקי דעות אין דער רעגירונג גופא.

ערשטע וועלט קאנפערענץ פון יודישע טויב-שטומע אין פראג

פ ר א ג, (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט'ן 10-יעהריגען יובילעאום פון „צענטראל-פעראיין פון יודישע טויב-שטומע" איז אויף דעם 21-טען ביז דעם 26-טען מאי צוזאמענגערופען געווארען קיין פראג די ערשטע וועלט-קאנפערענץ פון יודישע טויב-שטומע. די אנמעלדונגען פון דער קאנפערענץ וועלען געשיקט ווערען פון 33% באזון-הנחות. דער פראגראם פון דער קאנפערענץ זעהט פאר אויך אן אויספלוג אין מעהרישען שטעטל. די מעלדונגען וועגען אנטייל אין דער קאנפערענץ דארפען געריכטעט ווערען צום סעקרעטאריאט פון דער קאנפערענץ: פראג, 1 יעלסקא אוליצא 11.

זענען נערווען- און קאפשמערצען היילבאר?
אויך פאר רעוומאטיקער זעהר אינטערעסאנט!

מיר געבען דא איבער דעם תוכן פונם בריף פון ה' ב. בראטקאווסקי, לעמבערג, זשעגסנא פאלסקא: זייט א לענגערע צייט האב איך געליטען אונערטרעגליכע קאפ-שמערצען, וועלכע די דאקטוירים האבען בעצייכנעט אלס א כראנישען מיגרען. איך האב א סך מיטלען בענוצט, אבער ליידער אהן א דויערנדען ערפאלג. אין די צייטונגען האב איך געלעזען וועגען די היילענדע ווירקונג פון טאגאל און ענדליך אויך דאס מיטעל געפרובט. נאכ'ן איינגעהמען פון טאגאל זענען באמת די לעסטיגע קאפשמערצען פערשוואונדען און שוין זייט 3 חדשים פיהל איך מיך פולקומען געזונד. עהנליכע ערפאהרונגען האבען געמאכט א סך טויזענדער ליידענדע, וועלכע האבען בענוצט טאגאל-טאבלעטען ביי רעוומאטיזם גיכט, רייסען אין די געלענקען, ערקעלטונגען, נערווען- און קאפשמערצען, ווי אויך ביי עהנליכע קראנקהייטען. ווען אנדערע מיטלען האבען פערפיהרט, האט טאגאל אפילו אין פערעלטערטע פאלען, האט איבערראשענד גוטע ערפאלגען ערציעלט. טאגאל שטילט נישט נאר תיכף די שמערצען, נאר איז אויך עוקר מן השורש די קראנקהייטען אויף א נאטירליכען אויפן און איז אונשעדליך פאר'ן הארץ, מאגען און אנדערע ארגאנען, איבער 6000 דאקטוירים-אטעסטאטען. פרובט דעריבער נאך היינט אליין אויס, אבער פערלאנגט אין אייער אייגענעם אינטערעס נור טאגאל—ס'איז נישט פערהאנען גאר קיין בעסערס. אין אלע אפטייקען.

פאראגראף 20 ווערט אפגעשאפט

וו א ר ש א (מעלפאגיש) אין די פוםם קרייזען האט מען היינט געשמועסט, אז די רעגירונג וועט צוריק אפשאפן דעם בעריהמטען פאראגראף 20, ווייל די רעגירונג זאל זיך האבען איבערצייגט, אז א רצאג, דעם דאזיגען פאראגראף ווערען בעגאנגען פיל מיספרויכען.

פערזאמלונג פון די קרעדיטארען פון לאדזער האנדעלס-באנק

געשטערן איז לאדז פארגעקומען אן אויסערגעוועהנליכע פערזאמלונג פון קרעדיטארען פון דער לאדזער האנדעלס-באנק. עס זענען געקומען קרעדיטארען פון פיל שטעט אויס ווילנע, דערונטער אויך א דעלעגאט פון די ווארשאווער קרעדיטארען, אדוו. ראסטישעווסקי.

עס איז אנגענומען געווארען א בעשלוס צו פארערן צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט די אקציאנערען פון דער האנדעלס-באנק, ווייל זיי זענען שולדיג אינם באנקראט פון דער אינסטיטוציע. נאכדעם זענען ארויסגעשטעלט געווארען פאלגענדע קאנדידאטען [אויפ'ן] אמט פון סינדיקען פון דער אופאר-לאשטש: אדוו. בוליק, אדוו. ציגאנסקי און אינזש. סולאצקי.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו שטימען איינשטימיג פאר די דאזיגע קאנדידאטען אויף דער שבת'דיגער זיצונג אין קרייז-געריכט.

* * *

(ב) ווי מיר הערען, וועט די פינאנץ-מאכט ענערגיש אינטערווענירען דעם שטייער-הויב פון דער האנדעלס-באנק אין לאדז.

אינטערווענץ פון פוילן געגען די יודען-פערפאלגונגען אין מעקסיקא

וו א ר ש א, 13 מאי (יטא) דער פוילישער קאנסול אין מעקסיקא האט אינטערווענירט ביים מעקסיקאנישען אויסערן-מיניסטעריום וועגען די יודען-פערפאלגונגען אין מעקסיקא. דער קאנסול האט בעקומען א תשובה, אז עס האט זיך געשאפען א קאמיטעט מיט דער אויפגאבע צו געפינען אן אויסגלייך צווישען די מעקסיקאנישע סוחרים און די יודישע קרעמער.

געשלאסען דריטע קאנפערענץ פון יודישען קולטור-אינסטיטוט אין קיעוו

מ א ס ק ו ו ע (י.ט.א.) אין קיעוו איז געשלאסען געווארען די דריטע יעהרליכע קאנפערענץ פון דעם אינסטיטוט פאר יודישע קולטור. די קאנפערענץ האט אנגענומען א רייהע רעזאלוציעס, אין וועלכע עס ווערען פארמולירט די ריכטליניען און פראגראם פאר'ן שטודיום פון די פראצעסען פון דער סאציאליסטישער בויאונג צווישען די יודישע מאסען. עס איז בעשלאסען געווארען דעם קומענדען חודש צונויפרופען קיין מאסקווע א צווייטע קאנפערענץ, אין וועלכער עס וועלען זיך בעטייליגען פארשטעהער פון וויסענשאפטליכע קערפערשאפטען און אויף וועלכער עס וועלען אויסגעארבייט ווערען די פרטים פון די מעטאדען, וואס דארפען אנגעווענדעט ווערען אין דער פאליטישער ארבייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אויפ'ן יסוד פון די ריכטליניען, וואס זענען אנגענומען געווארען אויף דער קיעווער קאנפערענץ.

א סענסאציע צווישען די אנטיילנעמער פון דער קיעווער קאנפערענץ האט ארויסגערופען דעם פאקט, דאס עס איז נישט געקומען קיין דעלעגאציע פון מינסק. לכתחילה האט עס געהייסען, ווי דער „עמעס" האט געשריבען, אז די מינסקער דעלעגאציע וועט זיך פערשפעטיגען. ווען די קאנפערענץ האט זיך שוין געהאט געענדיגט, האט דער „עמעס" מיטגעטיילט, אז די מינסקער דעלעגאציע איז נישט געקומען, נישט אנגעבענדיג קיין מאטיוען. ווי מען דארף משער זיין, עקזיסטירען צווישען מינסק און מאסקווע-קיעוו חילוקי-דעות פון פרינציפיעלען כאראקטער.

נאך דער מפלה פון דער היטלער-רעגירונג אין טהירינגען

ב ע ר ל י ן (יט"א). אויף דער לעצטער זיצונג פון טהירינגישן פארלאמענט האט דער פיהרער פון דער פאלקס-פארטיי ד"ר וויצמאן ערקלערט, אז זיין פארטיי, וועלכע האט זיינער צייט געהאט געשטיצט די היטלעריסטישע רעגירונג, וועט איצט פאדערן אפצושאפן אלע אנטיסעמיטישע אקטען, וואס זענען דורכגעפיהרט געווארען דורך דעם געוו. אינערן- און בילדונגס-מיניסטער ד"ר פריק. אזוי וועט די פאלקס-פארטיי צוזאמען מיט די סאציאל-דעמאקראטען שטימען פאר אפשאפן די אנטיסעמיטישע תפילות, וואס זענען דורך ד"ר פריק איינגעפיהרט געווארען אין די שולען אין טהירינגען. עס וועט אויך געפאדערט ווערען אנולירען די נאמינאציע פון ד"ר גינטער אלס פראפעסאר אויף דער לחלוטין נישט-גילטיגער קאטעדרע פאר „ראסען-לעהרע" ביים יענא-אוניווערסיטעט.

די קאמוניסטישע פראקציע האט אריינגעטראגען א פארשלאג וועגען ארעסטירען ד"ר פריק'ן און שטעלען איהם פאר'ן געריכט פאר די שאדענס' וואס ער האט גורם געווען דעם לאנד מיט זיינע פאשיסטישע דעקרעטען.

ווי אזוי צו דערהאלטען די נאטירליכע אין פיזישע כוחות? אויף דער וויכטיגער פראגע בעקומט איהר א תשובה און ערקלערונגען צוזאמען מיט א פראבע-ראטע
„Fregalin"
פון ד"ר מעד. שולצע פאלשטענדיג אומזיסט און אהן פערפליכטונג. מיר מאכען אויפמערקזאם אויף דעם אנאנס, וואס איז פערעפענטליכט אין היינטיגען נומער, וועלכען מיר בעטען איבערצולייענען אין אייגענעם אינטערעס און אנשרייבען:
Dr. med. H. Schulze G. m. b. H.
Berlin–Charlottenburg 2

געשטארבען יוסף טרומפעלדאר'ס ברודער

פ א ר י ז. (יט"א), דא איז געשטארבען מיכאל טרומפעלדאר, א ברודער פון יוסף טרומפעלדאר, וועלכער איז אין 1920 געפאלען אין דער פארטיידיגונג פון תל-חי.

די לייטונג
פון ערשטע ארטאדאקסישע לעהר-אנשטאלט
„דרכי-נעם"
פון גרשון אלי' ליסס אין לאדז
ערשטע „דרכי נעם" קילינסקיעגא 50 טעלעפאן 215-76
צווייטע „דרכי נעם" אלעע 1טער מאי 20, טעל. 200-43
מאכט בעקאנט, אז אין הסכם מיט דער פעראר-נונג פון דער מאכט מוזען אין משך פון חדש מאי אדורכגעפירט ווערען די איינשרייבונגען פון תלמידים פאר אונזערע
לעהר-אנשטאלטען
וועלכע זענען ווי בעוואוסט איינגעארדנעט ערשט-קלאסיג אין אלע הינזיכטען, אויך ווערען שוין אנגענומען תלמידים-אנפענגער אין אונזערע
גן-ילדים'ס
וואס ווערען געפיהרט דורך ספעציאליסטען-פעדאגאגען-פרציהער. עס ווערט יעצט אויך פערגרעסערט און פערברייטערט די
מתיבתא לתלמוד ולהוראה
עס וועט טעטיג זיין א מתיבתא א' ב' און ג' ביי דער מיטווירקונג פון בעוואוסטע בעלי-הוראה. גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אז די
8-קלאסיגע גימנאזיאל-קורסען
קאנצעסיאנירט דורכ'ן קוראטאריום, ווערען יעצט פערגרעסערט, עס וועלען טעטיג זיין די קלאסען IV, V און VI. אונטער דער לייטונג פון בעקאנטע גימנאזיאל פראפעסארען, אויך מאכען מיר בעקאנט, אז דער
פענסיאן
פאר תלמידים פון דער פרעמד, ווערט רעארגאניזירט, און וועט זיין אין א ספעציעלען לאקאל אונטער דער לייטונג פון אן אנגעזעהענעם פאכמאן-ספעציאליסט, אויך ווערט פאר אונזערע תלמידים איינגעארדנעט אן ערשטקלאסיגע
זומער-קאלאניע
אין א פראכטיגער געזונדע וואלד-געגענד, וואו די תלמידים וועלען זיך געפינען אין משך פון דער וואקאציע אונטער זארגפעלטיגער אויפזיכט.
איינשרייבונגען ווערען אנגענומען טעגליך פון 9–1 פארמ. און 4–7 נ"מ
די לייטונג.

אזהרה גדולה
צו אלע קצבים
די כוינער שחיטה איז נישט אנער-קענט אלס כשר אין לאדז
דעריבער זאל קיין שום כשר'ער קצב נישט האלטען אין זיין יאטקע פון כוינער שחיטה. ביי וועמען עס וועט זיך געפינען פלייש פון כוינער שחיטה וועט דער קצב ווערען פערעפענטליכט, אז זיין יאטקע איז א טרפה'נע יאטקע
ועד הרבנים ועד הכשרות
ביי דער יוד. קהלה אין לאדז
עש"ק בהר ובחוקותי תרצ"א.

שטימט פאר די ליסטע 29 — אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען — שטימט פאר די ליסטע 29
מיר מאכען בעקאנט דאס אונזער וואהל-ביורא געפינט זיך אין לאקאל פון „כנסת ישראל", פיעטריקאווער 82
אונזערע קאנדידאטען זענען: ר' שמחה אבערבוים, ראטמאן בנימין רוסס, ראטמאן איטשע מאיר וואלידיסלאווסקי, ליבוש ראזענבערג, חיים גאלדמאן, זינדיל פיין, אברהם יצחק פריינד. יונה פרענקעל, איסור שווארץ, הערשעל וויינטרעטער, יעקב טעהבלאום און ישעי' לעווקאוויטש.
וואהל-קאמיטעט
אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען
צו די קהלה-וואהלען אין לאדז.
29

15 יודישע האנדעלס-אנגעשטעלטע
ווייסטו שוין וועלכע ליסטע עס פיגורירען דיינע פארשטעהער, חברים האנדעלס-אנגעשטעלטע? ווייסטו ווער עס וועט זיין דיינער פערטיידיגער אין דער קהלה! אויף די ליסטע פון ציוניסטישען ארבייטס-בלאק געפינען זיך דיינע חברים האנדעלס-אנגעשטעלטע. שטים און אגיטיר פאר דער ליסטע 15
וועהלער יודען!
15
ווילט איהר האבען עהרליכע מוטיגע פערטיידיגער פון אייערע אינטערעסען אין דער יודישער קהלה, דאן העלפט מיט צום נצחון פון דער ליסטע 15 וועלכע די קאנדידאטען זענען די ה"ה: ד"ר י. שוויג, נ. ליכטענשטיין, ד"ר ניביינסקי, סט. שוטעטר, ד"ר לעאן קאן, נ. האלצמאן, ד"ר א. טארטאקאווער, ד"ר בערלאס רענטיסט דרייהארן, א. אלטער, ד"ר ז. עלענבערג און אנדערע.
15
שטימט און אגיטירט פאר דער ליסטע 15

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאנא 4
פריער (הצעגיעלניאנא 36)
טעלעפאן 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע. אלע-ארט אנאליזע בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראלען.
נעמט אן ביז 9–2, און פון 5–9 אוונד, בעזונדער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Niewiażski
ספעציאליסט
פאר סיפיליס, טריפער און מ ע נ ע ר-ש וו ע כ ע
בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען
און עלעקטרא-טעראפיע אנאליזען.
פאר דאמען ספעציעלער ווארטע-זאל.
אנדזשעיא 5 טעל. 159-40
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5–9 אוו.
זונטאג פון 9 ביז 1 א זייגער נאכמיטאג.

Dr.Med. E. Reicher
צוריקגעקעהרט
ספעציאל ארצט
פאר מענער שוועכע הויט האר און וועגער. קראנקהייטן דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע
פאלודניאווא 28 טעל. 201-93. נעמט אן פון 8–11 פריה און פון 9–5 אוו. זונטאג פון 9–1 מיטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

פקודה ודרישה
לחברי הסתדרות „צעירי מזרחי" „השומר הדתי" ו„החלוץ המזרחי" הנכם נדרשים לבוא היום בשעה 8 בערב, לאספת-חברים המוקדשת לבחירות הקרובות אל הקהלה העברית בלודז. בהרצאות ישתתפו החברים: אסט, פיליך, מרק, לופגס, רוזנברג, דמבינסקי ואחרים.
הועדים.

OTWOCK פענסיאנאט געלבפיש
צוליב'ן ווירטשאפטליכען קריזיס פערדינגט מען צימערן צו 3 זל. טעגליך. מיטאגען צו 3 זלאטים אויף פארציאנען (אלא-קארט) צו מעסיגע פרייזען. אויפ'ן פערלאנג דיעטישע וועגעטאריאנישע קוך. פולבער פענסיאן 10.60 טעגליך.

Dr. med.
Gustawa Zand-Tenenbaumowa
פרויען און אקושעריע-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעטראגען
אויף פיעטריקאווער 109
טעלעפאן 220-25
נעמט אן פון 12 ביז 1 און פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

Dr. med.
G. Gersztajn
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייטען
Traugutta 12 טראוגוטא
Telefon 175-10
נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אוונד.

איילט צום גליק
און קומט קויפען א גליקליכעס לאס נאר אין די איינציגע גליקליכע קאלעקטור וועלכע ס'זענען שוין פיל מענשען גליקליך געווארען ביי מיר.
הויפט-געווינס
א מיליאן זלאטיס
די ציהונג קומט פאר דעם 19 און 21 מאי.
מיט אכטונג
ישראל ה. ליטמאן
פיעטריקאווער 32
טעלעפאן 144-72
בעמערקונג: פראווינצער קענען איינצאהלען אין פ. ק. א. אונטערן נומער 6.802.

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אוונד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 18 Skz. poczt. 16

טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

דער מעקסיקאנישער באנדיטיזם

מעקסיקא האט זיך זיין שטענדיגען נוסח און מיט איהם כמעט קיינמאל נים ענדערן. דאס איז נישט אזוי ווייט א נוסח פון ווערטער און לוגיעס, ווי א נוסח פון מעשים און — רציחות. דארט אין יענעם גאט-געבענשטען לאנד, הויבט זיך יעדע פאליטישע דיסקוסיע אן מיט א מעסער און ווערט פערענדיגט מיט דער שווערער ארטילעריע. די דארטיגע פאליטישע פארטייען האבען נישט צווישען זיך קיין שום אונטערשידען א חוץ — די געשיקטקייט פון די פיהרער. וואס געשיקטער עס איז אזא פיהרער, אלץ גיכער כאפט ער זיך צו דער מלוכה-קאסע און בענוצט זי אזוי לאנג, ווי ער קאן. דאס הייסט: אזוי לאנג ביז זיין נאכפאלגער בעוויזט צוצוקומען צו דער מעטע און איהם פון דארט ארויסצושטויסען. אט פון אזא מאטעריאל ווערען אין מעקסיקא אויסגעארבייט די מלוכה-פרעזידענטען. כמעט אלע אהן אויסנאהם זענען אמאל געשטאנען בראש פון גוט-בעוואפענטע באנדעס, וואס זענען נאך אויף אזוי פיל מיליטעריש ארגאניזירט, אז זיי זאלען געהאלטען ווערען אונטער א געהעריגער דיסציפלין. דאס מיליטער און די מלוכה-אדמיניסטראציע ווערט דארט נישט געשאפען אויף פעסטע יסודות. דער הויפט-כאראקטער פון דער מלוכה און פון דער געזעלשאפט איז עד היום געבליבען דער — באנדיטיזם. און אויב מיר ווילען זיך שוין נאך אידעל אויסדריקען: — רעגירונגען פון באנדעס.

מעקסיקא איז עד היום געבליבען א בארבארישע לאנד. דאס לאנד פערטיידיגט זיך, וואס אנ'אמת, געגען דעם „אימפעריאליזם" פון די פעראייניגטע שטאטען און פיהרט א זעלבסטשטענדיג און אונאפהענגיג מלוכה-לעבען. מען לעבט אבער שטענדיג מיט דער מורא, אז סוף כל סוף וועלען די פעראייניגטע שטאטען עס איינשלונגען פאליטיש. ווירטשאפטליך איז עס דאך שוין לאנג אויפגעגעסען געווארען פון אמעריקא.

יודען מיידען, נאטירליך, אזא לאנד. יודען קאנען נאר לעבען און זיך אנטוויקלען אין שטאטען פון שטענדיגער ארדנונג. וואו עס הערשט דאס געזעץ און די ארדנונג, יודען קאנען נאר עקזיסטירען דארטען, וואו די בעפעלקערונג איז ווייט פון בלוט-דורשטיגקייט, דעריבער איז די יודישע אימיגראציע קיין מעקסיקא א גאנץ קליינע, טראץ דעם, וואס די עקאנאמישע מעגליכקייטען וואלטען זיי מאַריקער געקאנט צוציהען. אין מעקסיקא געפינט זיך א גאנץ קליינע צאהל יודען, און עס העלפט נישט קיין מענשען צו לענקען דארט אהין די גרויסע וועלע פון דער יודישער עמיגראציע.

אז א יוד זאל פאהרען קיין מעקסיקא, מוז איהם שוין דערצו צווינגען די שווערסטע נויט און די האפענונגסלאזיגקייט פון דער לאגע אין דער היים. אנדערע ווידער זענען געפאהרען קיין מעקסיקא מיט דער האפנונג פון דארט זיך אריבערצוכאפען אין שכנות'דיגען אמעריקא. די יודען האלטען זיך דעריבער אין מעקסיקא אין דער זייט, בעטייליגען זיך נישט אין די דארטיגע פאליטישע פארטייען, ד. ה. אין די קאמפען צווישען די באנדעס.

און טראץ דעם האט זיך געטראפען א ברוטאלע באנדיטישע פייסט, געטראפען אזוי שרעקליך, אז די וועלט האט נאך א ציטער געטאן פון דעם דאזיגען בארבאריזם.

די טרויעריגע פאקטען זענען בעקאנט. די מעקסיקאנישע סוחרים האט נישט געפאלען די קאנקורענץ פון די יודישע הענדלער און קרעמער. מבינים זאגען, אז דער עקעל, וואס די סוחרים פיהלען צום קרעמער שטאמט דערפון, וואס די ערשטע ווילען פערדינען עטליכע הונדערט פראצענט אויף א שטיקעל אויסלענדישע סחורה, און די קרעמער זענען זיך מסתפק נאר מיט עטליכע צעהנדליג פראצענט אויף דער סחורה, וואס ווערט אויסגעארבייט אין די היימישע ווארשטאטען. דער אויסנוצער-קאפיטאליסט קאן נישט דערטראגען אזא קאנקורענץ און ער פערלאנגט — אויפ'ן באנדיטישען שטייגער — צו דער'הרג'ענען דעם קאנקורענט. און עס איז ארויסגעשטעלט געווארען די פאדערונג: נידער מיט די קרעמערס! מיר ווילען זיי נישט! מ'האט דארט נישט געזאגט: „מיר ווילען זיי בעזייטיגען פון דער אדער יענער הויפט-גאס, אדער פון דער אדער יענער געגענד", נאר: „זאלען זיי געהן אין דער ערד אריין!" און אזוי איז טאקע געשעהן.

מעקסיקא האט נישט קיין לאנגען ישוב הדעת, און די מענשליכע עקזיסטענץ שפילט דארט נישט אזא גרויסע ראלע. די ארימע שיכטען, נאטירליך, די ארבייטער-שיכטען האבען פראטעסטירט צוליב ריין-עגאאיסטישע טעמים, ווייל דער יודישער קרעמער האט זיי צוגעשטעלט א גוט און ביליג שטיקעל סחורה. די ארימע ארבייטער-שיכטען האבען אבער דארט נישט קיין איינפלוס. די היינטיגע רעגירונג באנדע האט אויסגעפיהרט דעם רצון פון די רייכע סוחרים און אינגאנצען פערניכטעט די קרעמער, בעזייטיגענדיג זיי מיט גוואלט פון זייערע ביז איצטיגע פלעצער. די דאזיגע גרויזאמקייט האט געטראפען 5 טויזענד פאמיליעס, וועלכע מ'האט נישט איבערגעלאזט קיין שום מעגליכקייטען פון פערדינסט. מיר האבען בכן א נייע יודען-פראגע, אויף וועלכער מ'האט זיך אחלוטין נישט געריכט: די יודען-פראגע אין מעקסיקא. דאס איז נישט קיין כמות'דיגע פראגע, נאר אנ'איכות'דיגע. דאס איז נישט אנ'אונגעהויערער קבוץ, וואס איז פלוצלינג ארונטערגעפאלען אין תהום פון דער נויט. נאר דער דאזיגער „תהום פון דער נויט" שרייט נאך הילף.

וואס קאן מען דערצו טון?

אז עס טרעפט אונז אנ'אומגליק אין א קולטורעלער סביבה, וואס איז עמפינדליך אויפ'ן געוויסען, פרובען מיר אויף אזא אדער אנדער אופן אויפצווועקן דאס דאזיגע געוויסען. מיר אפעלירען דאן צום געוויסען פון דער גאנצער מענשהייט, און ס'טרעפט, אז יענער צר פערשעהמט זיך. ס'טרעפט, אז יענער הויבט אן מורא צו האבען, אז די וועלט זאל אויף איהם נישט קוקען מיט פעראכטונג, אבער וואס קאן מען טון מיט א מעקסיקאנישע באנדע און מיט איהר פיהרער? מ'דערצעהלט וועגען א נאאיווען יוד, וועלכער האט געזאגט צו א קאזאק, וואס איז געשטאנען איבער איהם מיט א נאגאיקע: „שעהמען זי זיך, הער קאזאק". דער קאזאק האט אבער נישט דאס געפיהל פון בושה. דער „הער באנדיט" פון מעקסיקא וועט זיך דען שעהמען?

אבער וואס זאל מען דאך טון? אז מיר האבען דארט נישט קיין אנדער געוועהר און קיין אנדער כח נאר טאקע בלויז — דאס געוויסען פון דער מענשהייט.

דר. יהושע טהאן

נייעס פון ארץ-ישראל

—:o:—

סער הערבערט ראובינין זאל ווערען שעף פון דער ארץ-ישראל-פאליציי

ירושלים (יט"א) דא האבען זיך פערשפרייט עקשנות'דיגע קלאנגען, אז אויפ'ן אמט פון שעף פון דער א"י-פאליציי זאל נאמינירט ווערען דער גענעראל-פאליציי-אינספעקטאר פון ציילאן סער הערבערט ראובינין, וועלכער איז, ווי בעקאנט, נאך די אויגוסט-אונרוהען פון 1929, דעלעגירט געווארען קיין א"י כדי דורכצופיהרען די רעארגאניזאציע פון דער א"י פאליציי. דער איצטיגער שעף פון דער א"י פאליציי קאלאנעל מאווראגארדאטא איז אבגעפאהרען פון א"י, און ווי עס ווערט מיטגעטיילט, זאל ער זיך שוין מעהר אין לאנד נישט אומקעהרען.

מוזולמענישער „פאלעסטינא-טאג".

ירושלים (י.ט.א.) דער ארגאן פון ירושלים'ער הויפט-מופטי „אל דזשאמעא אל אראביא" פאדערט אויף די אראבישע עקזעקוטיווע צו פראקלאמירען דעם טאג פון 16-טען מאי אין א שטענדיגען פאלעסטינא-טאג, וואס זאל געפייערט ווערען אין ארץ ישראל און אין אלע מוזולמענישע לענדער ביז דאס לאנד וועט בעפרייט ווערען פון דעם מאנדאט. ווי בעקאנט, איז פאריגעס יאהר דער 16-טער מאי געפייערט געווארען אלס פאלעסטינא-טאג דורך די אינדישע מוזולמענער.

געגען באדען זיך פון מענער און פרויען צוזאמען אין תל-אביב'ער שטראנד

ירושלים, (יט"א). די רבנות-הראשית האט אונטערגענומען אן אינטערווענץ ביי דער רעגירונג און ביי דער תל-אביב'ער מוניציפאליטעט וועגען נישט ערלויבען דאס באדען זיך פון מענער און פרויען צוזאמען ביים שטראנד אין תל-אביב.

5 יאהר מאי-רעגירונג

נעכטען איז געווארען 5 יאהר, זייט ס'איז פארגעקומען די מאי-איבערקעהרעניש

נעכטען איז געווארען 5 יאהר זייט דער מאי-איבערקעהרעניש אין פוילען. די פוילישע פרעסע ווידמעט דעם דאזיגען יאהרטאג זעהר פיל ארט. מיר וועלען זיך בעגנוגענען מיט דעם דין וחשבון, וואס עס מאכען די צוויי הויפט-ארגאנען פון די איצטיגע בונדע לאגערן אין פוילען. דער צענטראל-ארגאן פון דער סאנאציע „גאזעטא פאלסקא" און דער ארגאן פון דער לינקער אפאזיציע „ראבאטניק".

„גאזעטא פאלסקא" שרייבט":

„היינט ווען ס'זענען שוין אוועק די ערשטע בעגייסטערונגען אהן דעם פאטעטישען ענטוזיאזם, וואס איז אזוי געוועהנליך ביי יעדען גרויסען איבערבראך ווען מיר קענען ווארפען א קאלטען בליק אויף די אפגעלאפענע 5 יאהר פעראנטווארטליכע מלוכה-ארבעט, פיהלען מיר אלע, וואס שטעהן אויפ'ן גרויסען קאמפס-פראנט פאר דער גייסטיגער צוקונפט פון דער מלוכה אונטער די בעפעהלען פון אונזער גרויסען פיהרער, אז אין משך פון דער דאזיגער צייט, זענען אין פוילען אפגעטאן געווארען זאכען, מיט וועלכע מיר מעגען שטאלצירען".

„דער מאי-איבערבראך איז געשטאנען אונטער דעם צייכען פון א מאראלישער סאנאציע און צו פערשטארקען די לעבענס-קראפט פון דער מלוכה. מיט אן אויפגעהויבענעם קאפ און מיט אונזער טיפסטער איבערצייגונג שטעלען מיר פעסט, אז בעדע ציהלען זענען דערגרייכט געווארען".

„פון אונזער פאליטישען לעבען איז בעזייטיגט געווארען די אונפעראנטווארטליכקייט און די אנארכיע פון די פארטיי-רעגירונגען. די מלוכה האט אויפגעהערט צו זיין א פאלווארק, וואס איז עקספלאאטירט געווארען דורך די מיניסטערן אויפ'ן יסוד פון אפמאכען און פריינדשאפטס-בציהונגען. די קליקע-ענגע הערשאפט איז שוין מעהר נישט קיין לעגיטימאציע, וואס גיט א תקוה צו בעטייליגען זיך אין די רוחים, וואס זענען אמאל אויסגעפאלען אויף דער אדער יענער סיים-מעהרהייט".

נאך דעם ווי די צייטונג גיט איבער בפרטות אלץ, וואס די מאי-רעגירונג האבען אויפגעטאן אין משך פון די 5 יאהר, שרייבט זי צום סוף אזוי:

„מיר שטעהן ענדליך דאס צווייטע יאהר אין פערטער פון דער שווערסטער קריזע, אין וועלכע עס איז געשטעלט געווארען די גאנצע ציוויליזירטע וועלט. מיר לעבען איבער א ווירטשאפטליכען קריזיס, וואס די וועלט האט שוין לאנג נים געזעהן. מיר קאנען זיך זאגען מיט שטאלץ, אז דער דאזיגער קריזיס האט זיך אין פוילען אנגעהויבען שפעטער, וואו אנדערשוואו און ער האט נאך נישט איבערגעריסען די שפאנונג, ווי ביי אונזערע שכנים. מיר זענען אבער אין דער לאגע אז מיר קאנען זיך ערלויבען אויף נאך עפעס מעהר ווי די דאזיגע טרייסט. די שטארקע, פינאנציעלע און רעאלע ווירטשאפטליכע פאליטיק פון דער רעגירונג, וואס איז נישט לחוש, נאך פולינגע פאפולאריטעט ערוואכט אין אונז דעם גלויבען, מיר וועלען זיגעריש ארויסגעהן פון קריזיס און זיין ווייניגער אפגעשוואכט פון אנדערע. אונזער גרויס גליק אין דער דאזיגער שווערער בדיגע איז דאס, וואס עס הערשען ביי אונז סטאביליזירטע בעציהונגען אין דער צייט, וואס פאר דער מאי-איבערקעהרעניש, וואלט די מלוכה צוליב דער צערימענקייט נישט געווען בכח דורכצוהאלטען דעם קריזיס!".

דער ארגאן פון פפ"ס „ראבאטניק" מאכט ווידער אזא סך-הכל פון די 5 יאהר מאי-רעגירונג: וואס האבען מיר צו זאגען צו דער כאנאטארישער „פיאמילעטקא"? בעדען ראב, אז מיר קאנען נישט שרייבען דאס, וואס מיר ווילען און דאס, וואס מיר טראכטען. דאס איז דאס ווינטיגסטע „פערדינסט" פון די נאך-מאי-רעגירונגען. די איבערקעהרעניש איז געווען געווענדעט געגען דער פאליטיש-געזעלשאפטליכע רעאקציע און היינט ווערט קאנפיסקירט די אפאזיציאנעלע פרעסע. די איבערקעהרעניש האט אויסגעפיהרט 2 זאכען: אנידערגעלעגט דעם סיים און זיך גענומען זוכען דאס, וואס דער סיים האט געוואלט.

די לאזונג פון דער מאי-איבערקעהרעניש איז געווען: עס קאן נישט זיין קיין צופיל אונגערעכטיגקייטען אין דער מלוכה", איבער נאך „ברעסט", „פאציפיקאציע", אין די נאוועמבער-וואהלען, ווער קאן האבען די דרייסטקייט צו רעדען וועגען אונגערעכטיגקייטען פאר 5 יאהר צוריק? די איבערקעהרעניש איז פארגעקומען אין א צייט פון א זעהר שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס און איינס פון די לאזונגען איז געווען צו פערבעסערן דאס ווירטשאפטליכע לעבען שאפען א רעאלען בודזשעט, אויסציראטען די ווירטשאפט פון דער „קליקע", און די קאפיטאליסטישע אנארכיע. און היינט בושוועט נאך א שווערער ווירטשאפטליכער קריזיס, דער כאאס אין דער ווירטשאפט און אין דער אינדוסטריע איז פיל גרעסער ווי פריהער, דער ווילקיר פון די קאפיטאליסטישע קאציקען ווייסט נישט קיין גרענעץ, און דער בודזשעט בעשטעהט פון בלויזען."

פיקאנטע פאסירונג מיט א קליינשטעטל'דיגן כלל-טוער

אין שטעטעלע ראדזין-פאדלאסקי קליבט מען פאר געלעכטער צוליב א קאמישע געשיכטע, וואס האט פאסירט יענע וואך מיט'ן דארטיגען קרעמער ש. ק. — איינער פון די ראדזינער כלל-טוער און קאנדידאט אויף א דאזאר.

פארגעקומען איז עס אין אוונד, ווען מען האט שוין געהאט פערמאכט די געוועלבער.

דער פאליציאנט, וואס איז געגאנגען איבער דער גאס, האט בעמערקט, אז אויף דעם דערמאנטען קרעמערס געשעפט הענגט נישט קיין שלאס. ער האט דעריבער בעשלאסען צו מאכען דעם סוחר א פראטאקאל פאר אפען האלטען דאס געשעפט נאך 7 אזייגער אין אוונד.

דער פאליציאנט איז צוגעגאנגען און אנגעקלאפט אין טיר:

ווען דער סוחר האט נישט געעפענט האט דער פאליציאנט גענומען רייסען די טיר און דא האט ער דערהערט פון אינעווייניג עפעס א פערדעכטיגע בעוועגונג און א שטיל שעפטשען פון א פרוי אויף פויליש:

— סכאוואי מניע פאן! (בעהאלט מיך!)

דער פאליציאנט האט דאן נאך מעהר גענומען קלאפען און זיך שוין נישט געוואלט אפטשעפען.

הכלל, מ'האט געעפענט די טיר און דער פאליציאנט האט דערזעהן, אז עפעס איז דער סוחר שטארק צעטראגען.

דער פאליציאנט האט פערשטאנען, אז דער סוחר איז נישט אליין... אז דא געפינט זיך בעהאלטען א פרוי.

אין דעם האט דער פאליציאנט דערזעהן פון הינטערן בופעט א פרויען-פוס.

— פאניע קופיעץ! — האט דער פאליציאנט זיך צולאכט — אזוי שפעט האנדעלט מען מיט א שיקסע, הא? מען טאר שוין איצט נישט האנדלען. ס'איז שוין נאך 7 אזייגער אין אוונד.

הכלל, עס האט זיך אנגעהויבען א רינגעניש. דער יוד האט געשריגען, אז דער פאליציאנט מאכט אויף איהם א פאלשען פראטאקאל, עס איז אנגעקומען דעם סוחר'ס א שכן און דא האט מען געפונען ליגען א שיקסע בעהאלטען הינטערן בופעט... זי האט אנגעצען געציטערט פון שרעק...

דער סוף איז געווען: אז מען האט דעם סוחר געמאכט א פראטאקאל פאר האנדלען נאך 7 אין אוונד, און מען האט איהם אויסגעמעקט פון דער קאנדידאטען-ליסטע צו דער יודישער קהלה.

HEMOROIDY
stan zapalny
swędzenie
krwawienie
USUWA
HEMORIN
KLAWE

אנטיסעמיטיזם אין די עסטרייכישע פאליטישע פארטייען

בריף פון ווין צום „לאדזער טאגעבלאט" —:— פון מ. א. טענענבלאט

די קריסטליך-סאציאלע פארטיי, די בעהערשערין פון הײנטיגען עסטרייך, ווערט בהדרגה'דיג א מלוכה-פארטיי אויך בנוגע אנטיסעמיטיזם, וועלכער איז כמעט דורך א האלבען יאהרהונדערט געווען אפשר דער וויכטיגסטער פונקט פון איהר פראגראם. אין די לעצטע 10 יאהר האט זי אונטער דער פיהרונג פון פילכמאליגען שטאטס-קאנצלער ד"ר סייפעל ארויסגעווארפען שטילערהייט די אנטיסעמיטישע באגאזשען פון איהר עפענטליכער פארטייאישער טעטיגקייט. דעם אלגעמיינעם אנטיסעמיטישען פראגראם פון איהר אמאליגען גרויסען פאלקסמאן ד"ר לועגער האט מען ביסלעכווייז בעזייטיגט, און כדי צו פארהיטען די שטילע פערוואנדלונגען אין די אויגען פון די ברייטע קליינבירגערליכע קריסטליכע פאלקס-אנטיסעמיטישע לאגערן, האט ד"ר סייפעל אין אנ'אפיציעלער ווענדונג צום קריסטליכען פאלק געמאכט פון דעם גרויסען אנטיסעמיטישען באגאזש בלויז א קליין פעקעלע מיט א געוויסער קוים עטליכע גראם. ער האט עס בעגרעניצט אויפ'ן רעסטריקטיווען אינפלוס פון געוויסע לינקע סאציאליסטישע יודען, וואס זענען א סכנה פאר דער קולטור און געזעלשאפט פון קריסטענטום. דער אנטיסעמיטיזם איז בלויז געגען די דאזיגע יחידים אדער גרופען, אבער נישט געגען דער גאנצער יודישער געזעלשאפט.

די טיפערע סבות פון דער פערוואנדלונג זענען נאך נישט גענוי קלאר. פארהאן סברות אין גלחים-קרייזען, אז די משפחה פון ד"ר סייפעל איז אויך נישט גאנץ ריין פון יודישען בלוט. דערווייל זענען נישטא קיין בעווייזען פאר אזא השערה. אפילו די האקענקרייצלער און היטלעריסטען האבען ביז היינט נישט געצווייפעלט אין ד"ר סייפעל'ס ריין-קריסטליכער אפשטאמונג. זיי וואלטען עס געוויס אויסגענוצט, ווי דעם ערשטען פאליטישען רעקארד, ווי זיי טוען עס מיט עטליכע אנדערע פיהרענדיגע קריסטליך-סאציאלע פערזענליכקייטען (אויך מיניסטארען), אין וועמענס אדערן עס רינען א פאר טראפען יודיש בלוט. אנדערע בעהויפטונגען ערקלערען ד"ר סייפעל'ס האלטונג דורך זיין חבר'שאפט מיט עטליכע גרויסע יודישע און האלב-יודישע מענער, מיט וועלכע ער האט זיך אפט בעראטען אין זיין רעגירונגס-צייט. געוויס איז ד"ר סייפעל אלס קריסטליכער מאראל-טעאלאג שוין ווען ער איז געווען אוניווערזיטעטס-פראפעסאר, געווען א געגנער פון פעראלגעמיינערטען אנטיסעמיטיזם, ספעציעל פון פיינדשאפט צו יודען אלס ראסע. ער בעצייכענט דאס אין איינע פון זיינע ביכער פאר ניכט-קריסטליך, ווייל דער ראסען-אנטיסעמיטיזם וואלט געפיהרט דערצו, אז א געשמד'טער יוד וואלט נישט קאנען ווערען קיין גלייכבערעכטיגטער מיטגליד ביי די קריסטליכע פעלקער. געוויס איז אויך, אז קיין קריסטליכער מיניסטער אין נייעם עסטרייך, האט זיך נישט פערהאלטען צו די עטליכע יודישע בעאמטען אין אויסערן-מיניסטעריום מיט אזא גערעכטיגקייט און אנערקענונג פון זייער ארבעט, ווי דער קריסטליך-סאציאלער פרעלאט ד"ר סייפעל.

עס איז זעהר מעגליך, אז די עסטרייכישע קריסטליך-סאציאלע פארטיי וואלט גערן געגאנגען אויפ'ן וועג פון קאטוילישען „צענטרום" אין דייטשלאנד, וואו דער אנטיסעמיטיזם האט נישט קיין אפיציעלע שייכות מיט דעם פאליטישען פראגראם. אויף די קריסטליך-סאציאלע פארטיי-קאנפערענצען פון די לעצטע דריי יאהר איז דער אנטיסעמיטיזם כמעט אינגאנצען פערבויגען אדער פערגעסען געווארען. אפילו ביי די לעצטע פארלאמענטס-וואהלען האט מען אין דער געוואלדיגער וואהל-אגיטאציע נישט ארויסגעהאנגען די אנטיסעמיטישע פאהן. דעם דאזיגען אלטען אנטיסעמיטישען מאנאפאל האבען די קריסטליך-סאציאלע איצט איבערגעלאזען פאר די האקענקרייצלער און היימווערהר-לייט. א פיהרענדער קריסטליך-סאציאלער פארלאמענטאריער האט עס טאקע דאס ערשטע מאל קאנסטאטירט אפיציעל אויפ'ן לעצטען פארטייאישען צוזאמענפאהר מיט עטליכע טעג צוריק. און אלע פיהרער האבען מסכים געווען דערצו, אז די קריסטליך-סאציאלע פארטיי דארף נישט און וויל נישט קיין העצערישען עקסצעסיווען אנטיסעמיטיזם. דער דאזיגער פארלאמענטאריער האט אבער פראפאנירט דעם צוזאמענפאהר א שטילען אנטיסעמיטיזם אין פראקטישען לעבען. ער וויל נישט קיין אנטיסעמיטישען לארם. ער וויל תכלית, דאס הייסט אוועקנעמען פרנסות און פערמאכען די טירען פון עפענטליכע אמטען און אונטערנעהמונגען פאר יודישע בעאמטע, קאנצעסיאנערען ובדומה. ד"ר סייפעל איז קראנק און איז נישט געווען אויף דעם צוזאמענפאהר, אבער קיין אנדער דעלעגאט האט זיך נישט אפגעשטעלט אויף דער דאזיגער זעהר געפעהרליכער אנטיסעמיטישער פראפאגאנדע. מיט דער צייט וועט מען זיך ערשט דערוויסען, צי איז דאס געווען בלויז א פארטייאישער מאנעווער פאר דער אנטיסעמיטישער שטימונג פון גאס, אדער עס ליגט אין דעם א נייע שיטה פון תכלית'דיגען אנטיסעמיטיזם: „נישט רעדען, נאר טאן".

געוויסע נייע מאמענטען און פערהאלטען זיך פון דער אזוי-גערופענער „יודען-פרעסע" געגען דער קריסטליך-סאציאלער פארטיי רופען ארויס שטארקע רייצונגען ביי די קאטוילישע פיהרער פון די עסטרייכישע פראווינץ-לענדער. די גאנצע ליבעראלע און סאציאליסטישע פרעסע פון ווין, וועלכע ווערט געמאכט פון א גרויסען פראצענט „יודישע" רעדאקטארען (ס'רוב געטויפטע יודען), האט אין לעצטען יאהר צוליב ד"ר שאבערס גענומען שטארק ארבעטען אנטקעגען די קריסטליך-סאציאלע, הגם ד"ר שאבער'ס פארלאמענטארישער בלאק איז אויף גוטע 90 פראצענט איינגעמיינלט אין שווערען אנטיסעמיטיזם, פראגראמאטיש, מאכטיש און פאקטיש. דאס שאפט א גערייצטע שטימונג ביי א טייל קריסטליך-סאציאלע פיהרער, וואס ווייסען נישט, אדער ווילען נישט וויסען, אז די יודישע בעפעלקערונג האט קיין שום השפעה נישט אויף די דאזיגע צייטונגען. דעם נאציאנאלען יוד אדער אפילו דעם סתם יוד פון גאס איז גארנישט ליב דאס דאזיגע אריינמישען זיך אין די פאליטישע קאמפען צווישען די פערשידענע קריסטליכע פארטייען, וועלכע זענען בעצם אלע מעהר אדער ווייניגער אנטיסעמיטיש, ווייל קיין איינציגע פון די פארטייען נעמט נישט אויף קיין יודישע מיטגלידער און וועט קיינמאל נישט ארויסשטעלען קיין יודישען קאנדידאט אין א פארלאמענטארישער קערפערשאפט. אבער פאר די גלחים און פאר די מאסען פון דער קריסטליך-סאציאלער פארטיי הייסט עס, אז די יודען האבען איינגענומען דעם קאמף געגען עסטרייכישען קריסטליכען פאלק. דאס קאן שטארק שטערען דעם כוונה פון ד"ר סייפעל צו בעפרייען די קריסטליך-סאציאלע מלוכה-פארטיי פון אנטיסעמיטישען פראגראם. עס קאן, אדרבא, פיהרען צו א נייער אנטיסעמיטישער קאמפאניע פון דער דאזיגער מעכטיגער פאליטישער פארטיי אין עסטרייך.

עס איז נישט גוט, וואס דער זעהר וויכטיגער רייניגונגס-פראצעס אין דער אמאליגער הויפט-פעסטונג פון עסטרייכישען אנטיסעמיטיזם איז פלוצלינג געשטערט געווארען דורך פאליטישע מאכינאציעס פון צייטונגען, וואס האבען נאר ווייניג שייכות מיט יודען, פאר וועלכע די יודישע געזעלשאפטליכקייט ווערט אבער פעראנטווארטליך געמאכט.

(יט"א)

אנטי-יודישע און אנטי-קריסטליכע פראפאגאנדע צווישען מוזולמענער אין עגיפטען

קאירא. (יט"א), צווישען דער מוזולמענישער בעפעלקערונג אין עגיפטען ווערען פערשפרייט פראקלאמאציעס מיט אנ'אנטי-יודישען און אנטי-קריסטליכען אינהאלט. צוו. אנד. ווערט אין די פראקלאמאציעס דערצעהלט, אז די יודען האבען בדעה, מיט דער הילף פון די ענגלענדער, צו פערכאפען דעם אמאר-מעטשעט אין ירושלים. ווייטער ווערט דערצעהלט וועגען כלערליי גרויזאמקייטען, וואס ווערען בעגאנגען לגבי די מוזולמענער דורך די פראנצויזען אין מאראקא און דורך די איטאליענער אין טריפאליטאניען.

פארוואס אנטלויפען פיל יודען פון די קאלאניעס אויף קרים?

מאסקווע. (יט"א). דער „עמעס" האט די טעג געווידמעט אנ'אויספיהרליכען ארטיקעל דער לעצטענס אלס אפטערער ערשיינונג פון אנטלויפען פון יודישע קאלאניעס אויף קרים. דער אויטאר פון ארטיקעל טיילט די „דעזערטירען" אויף 2 גרופען. צו דער ערשטער גרופע געהערען אלע, וועלכע זענען געפאהרען אין די קאלאניעס, כדי צו „בויען זיך אנ'צייגען הויז און גארטען". זיי האבען געטרוימט צו ווערען פארמער לויט דעם אמעריקאנער מוסטער. די דאזיגע עלעמענטען קענען זיך נישט צופאסען צו די קאלעקטיווע ווירטשאפטס-פארמען און זיי קעהרען זיך צוריק צו די לעגאלע, האלב-לעגאלע אדער גאר אונלעגאלע פרנסה-בעשעפטיגונגען אין די שטעט. זיי נעמען זיך צום האנדעל-וואנדעל מיט ברויט-פראדוקטען, קליידונג, פאפיראסען א. א. וו. די דאזיגע דעזערציע ברענגט נישט קיין שאדען דער קאלאניזאציע.

עס איז אבער פערהאן א צווייטע קאטעגאריע צוריקוואנדערער, וועלכע פערלאזט די קאלאניעס צוליב דער אונארדנונג און ארגאניזאציאנעלע פעלערן.

דער אויטאר פון ארטיקעל ווייזט אן אויף פאלגענדע נעגאטיווע זייטען פון דער ארבייט: די לייטונג פון די קאלאניעס שטעהט נישט אויף דער געהעריגער הויך, די הכנסות ווערען אפטמאל אונגערעכט פערטיילט. די קאלאניעס ליגען צו ווייט איינע פון דער אנדערער, דאס ערלויבט נישט צו שאפען די נויטיגע שולען און קולטור-אינסטיטוציעס. מען דארף פאר די יודישע קאלאניסטען שאפען לעבענס-בעדינגונגען, וואס זענען נאהענטער צום שטאטישען לעבענס-שטייגער. די קאאפעראטיווען בעזארגען שלעכט די בעפעלקערונג מיט סחורות.

לאדז דאנערשטאג, כ"ז אייר תרצ"א פ' במדבר

.14 מאי 1931

זון אויפג. 3.46 זון אונטערג. 7.27

טאג-כראניק

שטראפען פאר פעראונרייניגן די גאסען

די פאליציי האט בעקומען פאלמאכ־טען ארויפצולעגען שטראף־מאנדאטען אויף די שולדיגע אין אנווארפען פאפיר און אפפאל אויף די גאסען.

שוסטער-צוזאמענפאהר אין לאדז

כוח יוני וועט אין לאדז פארקומען אנ־אלפויילישער צוזאמענפאהר פון אלע שוסטער־צעכען אין לאנד.

שטרייק-געפאהר אין דער לאדזער אינדוסטריע

די גייסטיגע ארבייטער קעמפען געגען רעדוקציע

צוליב דער משפערשטעהענדער רעדוק־ציע פון די גייסטיגע ארבייטער אין דער לאדזער אינדוסטריע, איז אפגעהאלטען גע־ווארען א פערטרויליכע בעראטונג פון לאדזער קרייז־קאמיטעט פון די פער־איינען פון די גייסטיגע ארבייטען, ס'איז בעשלאסען געווארען צו פראקלאמירען אנ'אלגעמיינעם שטרייק פון די גייסטיגע ארבייטער אין דער לאדזער אינדוסטריע. אויב די אונטערנעמער וועלען פרובירען דורכצופירען די לויגען פון די אנגעשטעלטע חוץ דעם וועט דער ראט פון קרייז־קאמיטעט זיך ווענדען צו דער רעגירונג, נישט צו דערלאזען צו דער געפלאנטער רעדוקציע. דער שטרייק קאן אויספאלען אין א ליאדע טאג.

• • •

(§) אין דער אַ־צווייגען־געזעלשאפט „שייבלער און גראהמאן" זאלען איינ־געפירט ווערען גרויסע רעדוק־ציעס אין דער וועבערײ־אפטיילונג.

טובה-וועקסלען פאר 200,000 דאלאר

בעדראהען א רייה לאדזער טעקסטיל-פירמעס

אין די לאדזע מוסרישע און אינדוס־טריעלע ספערען האט ארויסגערופען א שטארקע בעאונרוהיגונג די צאהלונגס־שוועריגקייטען, אין וועלכע ס'איז אריינ־געפאלען איינע פון די גרעסטע היגע בוימוואל־הורטאווניקעס. די דאזיגע פיר־מע איז א רייע יאהרען געשטאנען אין האנדעלס־בעציהונגען מיט אנ'אינדוס־טריעלע אקציען־געזעלשאפט און איז געווען איהר הויפט־אבנעמערין. די לעצ־טע חדשים האט דער אבנעמער ארויסגע־שטעלט פאר דער אינדוסטריע־פיר־מע טובה־וועקסלען אויף העכער 200 טויזענד דאלאר. די דאזיגע טובה־וועקס־לען זענען דורך דער פאבריקס־דירעק־ציע דיסקאנטירט געווארען אין א באנק, וועלכע האט אויסגעצאהלט דער פירמע מיט טשעקען. די טשעקען זענען געגאנ־גען אלס דעקונג פאר א רייע קאמגארן־פירמעס. די טשעקען זענען אבער נישט האנארירט געווארען. די פאבריק האט דעריבער געמוזט דעקען אלע חובות פון איהרע קרעדיטארען. פון דער צווייטער זייט האבען די טובה־וועקסלען, וואס זענען אויסגעשטעלט געווארען דורך דעם בוימוואל־הורטאווניק, געמוזט אויס־געקויפט ווערען דורך דער זעלבער הור־טאווניע.

אט די גרויסע סומע האט געשטעלט די הורט־פירמע אין א זעהר געענגטער לאגע. ס'האלט הערבעי, אז די פירמע זאל זיך צוזאמענברעכען צוליב דעם.

דאס וואלט געקאנט ברענגען קאלא־סאלע שאדענס פאר א גאנצע רייהע גרוי־סע טעקסטיל־פירמעס אין אונזער שטאט.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

—:0:—

באנקראט פון „ר. און ס. ליסאווסקי" סקאסירט

קאלעקטיווע קרעדיטארען-אפמאכען און אופּאראלאשטשען

(5) אנהויב 1930 איז ערקלערט גע־ווארען אלס באנקראט די פירמע „ר. און ס. ליבאווסקי", האנדעל מיט שיך אויף קילינסקי 147. דער באנקראט איז אויך הל געווען אויף די אונטערנעמער פון דער פירמע פערזענליך.

די באנקראטירטע האבען אין התחלת פון אופּאראלאשטש געבעטען דעם געריכט צו סקאסירען דעם אופּאראלאשטש, די צאה זיי האבען, לויט זייער טענה, די צאה־לונגען נישט אפגעשטעלט; נאר צייטווי־ליג נישט געקענט צאהלען. פון די פער־פליכטונגען האבען זיי זיך אויסגעפּערלט מיט דער הילף פון דער פאמיליע שוין נאכ'ן ערקלערען זיי אלס באנקראט.

דאס געריכט האט גענומען אויפצוהע־בען דעם אופּאראלאשטש.

• • •

וועגען דער באנקראטירטער פירמע פון באשע מילנער, וועלכע איז גע־שטעלט געווארען אונטער אנ'אופּאר־לאשטש סוף 1928 אויף איהר אייגענער בימע, איז בעשלאסען געווארען א קא־לעקטיווער קרעדיטארען־אפּמאך. אלס ענדגילטיגער סינדיק איז אויסגעוועהלט געווארען דער סוחר א. ל. מייעראוויטש (נאַוואָמיעסקא 19).

איינגעהענדיג אין באשעיע מילנער'ס באנקראט אומגענישאפטען פון בוזונילי צו אפשטעלען די צאהלונגען, האט האט גע־ריכט בעשלאסען דעם ענין איבערצוגע־בען צו דער פּראקוראטור.

• • •

א קרעדיטארען־אפּמאך איז אויך גע־שלאסען געווארען בנוגע דעם באנק־ראט פון דער „זשעקע" און הענדשקעס־פאבריק „שמאקינג", מזאה, וואס און יאקוב ליבינסקי (גדאנסקא 87). ווי מיר וויסען, איז דער באנקראט ערקלערט גע־ווארען לויט דער בימע פון דער פירמע „גאטליב און מאקרסק" אין 1929.

דער בילאנס פון דער באנקראטירטער פירמע האט בעטראגען אין די אקטי־ווען 173,974 זל. און אין די פּאסיווען 235,935 זל. דער אפּמאך איז בעשטע־טיגט געווארען. סינדיק איז אדוו. רו־דאלף פלעצער.

נייער פאהר-פלאן

פון די הינטערשטעטישע טראמוואיען

פון פרייטאג, דעם 15. מאי, ווערט איינגעפיהרט א נייער פאהר־פלאן אויף די הינטערשטעטישע טראמוואיען. די טראמוואיען אויף דער ליניע לאדז—אלעקסאנדער וועלען איצט געהן יעדע 20 מינוט. ענליכע ענדערונגען וועלען אויך פארקומען אויף די אנדערע הינטערשטע־טישע טראמוואיען.

בע'עולה'טע פאביאניצער סוחרים

אינטערווענירען געגען די שטייערן

(ד) א דעלעגאציע פון פאביאניצער סוחרים־ארגאניזאציע האט זיך געל־טען פארגעשטעלט דעם פרעזעס פון דער פינאנץ־קאמער צו אינטערווענירען גע־גען די צו־הויכע שטייערן. פרעזעס קו־באדסקי האט צוגעזאגט די ארגענטרא־גענע רעקורסען וואס שנעלער צו ער־לעדיגען.

פאלקס-משפט איבער דער קהלה און ר' לייבעל מינצבערג

פרייטאג אווענט וועט אין פילהארמא־ניע פארקומען א גרויסער פאלקס־משפט איבער דער קהלה. ס'ווערען אנגעקלאגט די „אגודה", ציוניסטען און פאלקיסטען. ס'ווערט געמישפט ר' לייבעלע מינצבערג אין דער פאראגראף „20", אינם משפט נעמען אנטייל ה' זרבבל פון ווארשא. ראטט. האלענדערסקי, ערעלמאן, בראנד, סטאלארסקי א. א. ס'האבען זיך שוין געמאלדען א גאנצע רייה עדות.

10 גראשען א גלאז ביער

אויפ'ן לאדזשער מארק האט זיך אנ־געהויבען א שטארקע ביער־קאנקורענץ. דורכשניטליך פערקויפט זיך שוין היינט א גלאז ביר 20 גראשען. אבער ס'זענען שוין פאראן געשעפטען, וואס פערקויפען אויך צו 15 גראשען א גלאז. איצט האט אנ'אלטע לאדזשער ביר־ברויערייע בע־שלאסען איהרע אבנעמער צו פער־קויפען צו 10 גראשען א גלאז ביר.

נאכט דיזשורען אין די אפטייקען

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען: א. דאנצער, זגערזשער 54; וו. גראשקאווסקי, 11 ליסטאפאד 15; מ. סוקצ. ס. גארפיין ווסכאדניא 54; סט. בארטאש־עווסקי פיעטריקאווער 164; וו. הימפעל־לינסקי אנדזשעיא 26; א. שימאנסקי פיענגדזשעלזשנא 75.

Dziś w RADJO Godz. 19.30 Komedia Dzień Bez Kłamstwa

פאבאר 1910

היינט אמטירען נישט די פאבאר־קאמיסיעס.

מארגען פרייטאג דארפען זיך צו־שטעלען פון יאהרגאנג 1910 פאר דער קאמיסיע 1 (זאקאנטנא 82) פון 3. קא־מיסאריאט M

פאר דער קאמיסיע 2 (אגראדאווא 34 פון 7. קאמיסאריאט.

N M C

פאר דער קאמיסיע 3 (אלעע קאש־טשושקי 21) דארפען שטעהען די „אד־ראטשעניעס" פון יאהרגאנג 1909 פון 3. קאמיסאריאט —

פון S ביז Ż

די פאבאר־פליכטיגע דארפען מיט זיך מיטנעמען זייערע פערזענליכע דא־קומענטען און די בעשטעטיגונגען, אז זיי זענען אריינגעצויגען געווארען אין די פון באר־ליסטעס.

ארבייטסלאזיגקייט פערקלענערט געווארען

(ד) פארגאנגענע וואך איז די ארבייטס לאזיגקייט אין לאדזער וואיעוואדזטווע געפאלען אויף 2731 פערזאנען.

קאנאליזאציע-ארבייטען

(ד) דעם 26. ד. ח. וועלען זיך דא אנהויבען די קאנאליזאציע־ארבייטען.

ראדיא פראגראם

דאנערשטאג 14 מאי

לאדז (233,8) 11,58 שעה־צייכען און ... צען פון פראגראם, ווי אויך קינא און ... רעפערטואר 12.15 סימפאנישער פריה מער... דער ווארשאווער פילהארמאניע 3.40 ... פאר קינדער (טר. פון ווארשא) 3.55 דיאל... „רעאליזירטע פאנטאזיעס פון יוליוס ווערנ... פערטרעג 4.40 פערטראג פון קראקא „די ... געבירגס באד־ערטער פון טשעכין ביז טרוס... 5.15 פערטראג פון קראקא „די אורזאכען ... זאמענלעבען און נישט צוזאמענלעבען ... מענשען" 5.40 מאנדאלין קאנצערט פון ... 6.30 געזאנג רעציטאל פון מאריא דידור ... ווארשא) 7.— פערשידענעס 7.20 גראמאפאן... און פערלעזען פון פראגראם או פון נאכסט... 8.15 קאנצערט א. ט. „די שעהנסטע פון די ... 10.30 קאמוניקאט „פון פאר הונדערט יאהר", ... וועטער פאליציי, און ספארט קאמוניקאט...

פרייטאג 15 מאי

לאדז (233,8) 11.58 שעה צייכען, 1.05 מאפאן מוזיק 1.15 פערלעזען פון טעגליכען ... ראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר... פערטראג פאר מעטוראלאגישען פון חראס. ... נאווסקי (טר. פון ווארשא) 3.50 לעקציע ... צויזיש (טר. פון ווארשא) 4.10 קאמוניקאט... שיפער און פישער 4.15 גראמאפאן מוזיק ... שא 5.15 פערטראג פון קראקא 5.45 לייכט... אויסגעפיהרט פון טעאטער „נאוואשטשי" ... טער (טר. פון ווארשא) 6.45 פערשידענע... קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס קא... פערלעזען פון פראגראם אויפן נעכסטען טא... גראמאפאן פליטען 7.40 ראדיא פרעסע ... פון ווארשא — 8 מוזיקאלישער שמועס פון ... שא 8.15 סימפאנישער קאנצערט פון ווא... פילהארמאנישען ארקעסטער נאכן קאנצערט ... וועטער פאליציי און ספארט קאמוניקאטען, ... רעפראנסמיסיע פון אויסלענדישע סטאנ... שפעציר מיטן דעטעקטאר איבער איירא...

עטליכע הונדערט ישיבה-בחורים פון רוסלאנד

געפינען זיך אין א פערצווייפעלטע לאגע

אפעל צו לאדזער יודען, צו העלפען זיי מיט געלט, סחורה, אדער גענוצטע מלבושים

מיט א פאר יאהר צוריק איז אין אס־טראווצע געגרינדעט געווארען א ישיבה, וואו עס האבען געפינען א מקום מקלט די ישיבה־בחורים, יונגע תלמידי־חכמים, וועלכע עס איז געלונגען זיך ארויסצו־כאפען פון סאוויעט־רוסלאנד און בעקו־מען אזיל־רעכט אין פוילען.

אפגעריסענע, אפגעשליסענע, אהן א היים. אהן א דאך איבער'ן קאפ זענען די דאזיגע יונגע בני־תורה געקומען קיין אסטראווצע, אין דער שטאט, וואו עס הערט געלעבט דער גרויסער חסיד'ישער גאון פון אונזער צייט, דער אלטער אס־טראווצער זצ"ל, און דארט געפונען א ארט וואו צו זיצען על התורה ועל העבודה. די ערשטע פאר יאהר האט די ישיבה געהאט גאנץ שעהנע הכנסות, ווייל די יודען פון אמעריקא האבען גע־שטיצט מיט דער פרייער הנ"ה, גע־שיקט פון צייט צו צייט גרעסערע סו־מען און די ישיבה־בחורים האבען נים געוואוסט פון קיין נויט.

לעצטענס איז אבער דער דאזיגער קוואל פון הכנסה פערשטאפט געווארען. דער קריזיס אין אמעריקא האט געטרא־פען א סך אינסטיטוציעס און בתוכם אויך די ישיבה „בית־יוסף" פון אס־טראווצע.

דער פיל־געפּלאגטער רוסישער ישיבה־בחור, וואס האט שטענדיג געלעבט לויט דעם כך דרכה של תורה פון „פת במלח תאכל", האט שוין אפילו דאס קארגע שטיקעל ברויט אויך אויפגעהערט צו בע־קומען און דער הונגער מיט אלע זיינע ענויים האט זיך אנגעהויבען צו בעווי־זען אין דער ישיבה.

די הנהלה פון דער ישיבה איז דערי־בער געווען געצוואונגען ארויסצושיקען א דעלעגאציע אין די גרעסערע שטעט פון פוילען, כדי צו ארגאניזירען א זאמעל־אקציע פאר די הונגעריגע ישיבה־בחורים, די גולי רוסיא.

די דעלעגאציע, וועלכע בעשטעהט פון 2 רבנים מפורסמים, געפינט זיך איצט אין לאדז.

מיר ווייסען, אז עס איז היינט־צו־טאג זעהר שווער צו קומען צום געדריקטען לאדזער יוד און איהם זאגען: גיב געלד! און דאך מוזען מיר קומען מיט דעם דאזיגען רוף און מעורר זיין די לאדזער יודען, צו שפענדען פאר דער ישיבה „בית־יוסף", ווייל עס האנדעלט זיך 200 הונגעריגע יודישע יונגעלייט, לערנער, וואס האבען זייער לעבען געגעבען פאר דער תורה. אמפראקטיש ... מען וואלט געוועזען, ווען עס וואלט אין לאדז געשאפען א קאמיטעט ... געוועהנליכע פערזאנען, וואס זאלען מערנעהמען אנ'אקציע צו זאמלען געלד מאנופאקטור־סחורה אויף ... פאר די אומגליקליכע, שווער־געפ... ישיבה־בחורים, וועלכע האבען ... קיין שטיקעל בגד אויפ'ן לייב — נישט קיין וועש... געלד איז טאקע זעהר שווער ארויסצונעהמען פון ... אבער א פאר מעטער וועשווארג, העמדער און א ביסעל מאנופאקטור בעקליידונג, פאר די היימלאזע, ... בענקע ישיבה־בחורים פון רוסלאנד זיך נאך היינט בעי יעדען יודישען ריקאנט און סוחר געפינען.

מיר גלויבען, אז יעדער יוד, וואס ... נאך א געפיהל פאר די, וואס ... ווייטער דעם פאדים פון אונזער ... תורה, און האבען נאך א פונק ... אין הארצען, וועט זיך ווארם ... אויף אונזער ווענדונג. און שענקען ... חזר לויט זיין יכולת!

מען דארף געדענקען, אז דאס ... יודענטום האט הארציג און געשט... דינט די פויליש־יודישע היימלאזע ... דער מלחמה. איצט, לאדזער יודען, באווייזט איהר זיך אויף די רוסי... שע היימלאזע!

שפענדונגען אין געלד, ווי אוי... גענוצטע מלבושים. סחורה, קאן ... בערגעבען אויך אין רעדאקציע פון ... זער טאגעבלאט", וועלכע האט ... מסכים געווען די נעמען פון די ... צו פערעפענטליכען אויף די ... שפאלטען.

א לאדזער בירג...

לאדזער יודיש קאמעראל-טעאטער

אל. 1-טער מאי 2. ● דירעקטאר דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילן פון דוד הערמאן-טעאטער

מיט'ן אנטייל פון פרעמיער יוסף קאמען פון דער „ווילנער טרופע"

היינט דאנערשטאג 8.30 אוו. און וויטערדיגע טעג פון 1 ביז 4.50 זל.

דער טויבער

דראמע אין 3 אקטען פון דוד בערגעלסאן.

ס'שפילען:

שמעון ביק	זלמן הירשפעלד	לייקע א דינסט-מיידעל ביי די ביק'ס	רבקה נצרה
מאדאם ביק	בת-שבע	יואליק	באשע קאהאן
מענדיל, זיין זוהן	מיכאל מצפינגער	נאדזיראטעל	יצקע קורלענער
יאסעלע בעכבעס	יחיאל ראקאוו	גבאי'טע	באשע קאהאן
סויבער	יוסף קאמען	1-טער מהל סוחר	דוד אולרייך
אסתר, זיין טאכטער	דינה קאניג	2-טער מהל סוחר	*.*
שולך, א דייטש	דוד בירנבוים		

ארבייטער, סוחרים און פאליציי.

אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן, מוזיק: פראפ. שפערבער, מאלער: יוסף שליוניאק, אדמינ.-לייטער: א. גאריעלאוו.

בילעטען-פארפערקויף אין דער קאנדיטאריי ראשגאלד, פיעטריקאווער 38 און אין טאג פון די פארשטעלונג פון 6 אווענד ביי דער טעאטער-קאסע.

וואס די יודען אין פאלעסטינע רעדען וועגען די אראבער און וועגען די ענגלענדער

די ווייט-פערשפרייטע מיינונג, אז די ענגלענדער זענען פיינדליך צו די יודען. — די מעשה מיט דעם פאסט-אמט אין תל-אביב און דעם פאסט-אמט אין יפו. — יודישע טעקסטים און אראבישע טעקסטים. — שווייגען איז שלעכט, אבער שרייען איז נאך ערגער.

דער מיטארבייטער פון „פארווערטס", הלל ראגאף, וועלכער האט ערשט פער־ענדיגט זיין רייזע איבער ארץ ישראל, שרייבט צווישען אנדערע:

איך די יודען האלט די ענגלישע רעגירונג א שטרענג אויג, זיי זאלען חס ושלום נישט דערצארנען די אראבער. אט האט זיך די ווארט פערבאטען דעם המכבי (יודישע ספארט ארגאניזאציע), וואס פייערט איצט זיין יובילעאום אין תל אביב, צו מארשירען ביינאכט מיט פאקעלען אין די הענד. די פאליציי האט ערקלערט, אז אזא פאראד קען אויפרע־גען די אראבער. אין דער זעלבער צייט קוקט זי גלייכגילטיג צו, ווי די אראבישע צייטונגען דרוקען טאג־טעגליך אלערליי לוגנערישע בעריכטען וועגען יודען, בע־ריכטע, וואס האבען קיין אנדער ציל נישט, ווי אויפצוהעצען די אראבער צו געוואלדטאטען.

צווישען די יודען הערשט די מיינונג, אז ענגלאנד איז פיינדליך געשטימט צו יודען היינטצוטאג, וואס די יודען ענטוויק־לען דאס לאנד: עס איז נישט אין ענג־לאנד'ס אינטערעסען, אז פאלעסטינא זאל ווערען א מאדערנע ציוויליזירטע מדינה. ערשטענס, וועט זי דאן נישט זיין אזוי נערא־בונדען פאליטיש, צווייטענס, וועט זי דאן זיכען איהרע אייגענע וועגען עקאנאמיש, און וועט זיך נישט וועלען רעכענען מיט די אינ־טערעסען פון ענגלאנד'ס פראדוקציע און עקספארט.

„ווייט איהר א בעווייז פון ענג־לאנד'ס בעהאלטענער שנאה צו אונז", האט מיר געזאגט א יוד, „מע פאהרט אריבער אין יפו און גיט א קוק אויף דעם פאסט אמט, וואס זי האט דארט אויסגעבויט און פערגלייכט איהם מיט דעם פאסט אמט אין תל אביב." אין יפו האט זי אויפגעשטעלט א פייער־שטאלציגע פראכטפולע געביידע, וועלכע בעשיינט די גאנצע שטאט. אין תל־אביב האט זי אויפגעשטעלט א גרויסע שטאהל, פונקט נעבען די באהן־רעלסען. זי האט אזוי געהאנדעלט טראץ דעם, וואס אין תל־אביב נעמט דער פאסט־אמט איין דריי מאל אזוי פיל געלד, ווי דער פאסט־אמט אין יפו.

און אט איז נאך א פאקט. די באהן־ליניע, וואס געהט פון חיפה קיין תל־אביב פערקירעוועט זיך אין לוד און אלע, וואס פאהרען פון תל־אביב, אהער קיין תל־אביב מוזען דארט זיך איבער־זעצען אויף צ'אנדער באהן. שוין יאה־רען לאנג, אז תל־אביב בעט זיך, מען זאל צוציהען די ליניע ביז דער שטאט. אבער די רעגירונג וויל דאס נישט מי. לוד איז אנ'אלט אראביש דערפעל אהן מענשען און אהן מסחר. תל־אביב איז א וואקסענדע בליהענדע שטאט, איינע פון די דריי גרעסטע אין לאנד. פון א רייזן געשעפטס־שטאנדפונקט האט די רעגירונג געדארפט אויסגלייכען די ליניע (די באהן אין פאלעסטינא געהערט צו דער רעגירונג). דאס וואלט דער באהן מעהר געלד אריינגעבראכט, מעהר מענ־שען וואלטען געפאהרען, מעהר פראכט וואלט געפיהרט געווארען. דאך רעכענט זיך די רעגירונג נישט מיט די אלע זא־כען, ווייל די יודען בעטען עס, ווייל דאס וואלט געבראכט נוצען דער יודי־שער שטאט תל־אביב, ווייל זי עס נישט נאכגעבען.

און יודען בעקלאגען זיך, אז מען שטערט זיי און האנדעל. אנדער א יוד קריגט ערלויבניש פון דער רעגירונג איינצופיהרען עפעס נייעס אין לאנד, אויפצובויען עפעס נייעס, קומט איהם אן מיט צרות.

די רעגירונג בעקומט פון די יודען העכערע שטייערן, ווי פון די אראבער, האט מיר א יוד ערקלערט. דער חשבון איז א פשוט'ער. די שטייערן ווערען ארויפגעלעגט אויפ'ן דאס לאנד לויט זיין ווערט. קיין איינציגע אפשאצונג האט די ענגלישע רעגירונג נישט דורכ־געפיהרט — ווערען די שטייערן אויף דער אראבישער ערד גערעכענט לויט די ציפערן פון דער אלטער טערקישער רעגירונג. אבער פאר'ן יודישען באדען רעכענט מען די שטייערן לויט די פרייזען, וואס זיי האבען בעצאהלט אין די לעצטע יאהרען, ווען דער ווערט איז געשטיגען פינף, אדער צעהן מאל העכער.

יודען צאהלען העכערע שטייערן, אבער געניסען געניסען זיי פון דער רע־גירונג א סך ווייניגער, ווי די אראבער. זיי בעקומען פּראפּארציאנעל א סך ווע־ניגער שטעלעס אין רעגירונגס־ביורא'ס, א סך ווייניגער ארבייט אין רעגירונגס־אונטערנעמונגען.

עס קען זיין, אז מאנכע פון די אויס־גערעכענטע קשיות פון די יודען געגען דער ענגלישער פערוואלטונג זענען נישט בעגרינדעט. מעגליך, אז פאר דער אויבער איגנאנטיגער האנדלונג פון די ענגלישע בעאמטע זענען פאראן אנ־דערע מאטיוון, ווי געגנערשאפט צו יו־דען. אבער וויכטיג איז, אז די גרויסע מאסען פון דער יודישער בעפעלקערונג זענען איבערצייגט, אז די אורזאך איז די און נישט קיין אנדערע. זיי פיהלען אין דער קופּ, אז די ענגלישע פערוואל־טונג איז געגען זיי.

און נאך ערגער איז, וואס די אראַ־בער פיהלען עס אויך. זיי בעטראכטען די ענגלענדער פאר זייערע פריינד און פאר געגנער פון יודען. דאס גיט זיי צו מוט אנצוגעהן מיט זייערע העצעס וועלכע דערפיהרען פון צייט צו צייט צו בלוטיגע אויסברוכען.

איז די יודען זענען אין א פער־היים, ווי צו האנדלען: זיי איז צו שווייגען און אפשר נאך ער... שרייען.

פאראוואס שווייגען איז שלעכט ... נישט נויטיג צו ערקלערען. ... דער כוח, ווי פּראטעסטירען און ... עפענטליכע מיינונג, האבען ... יודען ערגעץ נישט און אין ... טינא אויך נישט. אין דעם פאל ... גען אבער די געשרייען שלעכטע ... מאסען. זיי „שפילען ארײן אין ה... פון דעם שונא".

ראט וואס הער יודישער ישוב ... ווענט פון זיינע געשרייען אין צרה איז דער פארט פון ... הילף. בעקלאגט ער אין דער פּא... פערטיידיגען יאוש און ... קויט.

אין יעדען מאל ווען עס ... טעט זיך וועלקענס איבער דער ... פאלעסטינא אין די שרעק צווי... יודען א ראפּעקטען: מען האט ... פאר א צרה דא גופא און מען ... פאר דעם עפעקט, וואס די ... וועלען דעם וועלען האבען אויף ... אין חוץ לארץ.

—:0:—

א פרעכטיג ווינקעל פאַר׳ן געזונד אין לאָדז

דאָס פערקויפען די פּאַרצעלאַציע-טײלען אין סאַנאַטאָריום „ראַפּאַלובקאַ“ האָט אין לאָדז אַרויסגערופען אַ גרויסע פּאַר-אינטערעסירונג. די רייכסטע סכעַרען אין אונזער שטאָט אונטערהאַנדלען שוין וועגען אײנקויפען פּיל פּאַרצעלען. א חוץ דעם בּײקאַנטען ד״ר אָסקאַר וואָי-נאַראָסקי, האָט שוין אײנגעקויפט אין „ראַפּאַלובקאַ“ זײן ווילע דער וועלט-בערימטער „העלנעהער“ אינזש. אָסאָ-וויעצקי און דער הויפּט-דאָקטאָר פון דער לאָדזשער קראַנקען-קאַסע. די דרײ חשוב׳ע פּערזענליכקײטען בעצראַכטען דעם שטח פון „ראַפּאַלובקאַ“ פאַר׳ן געזונדסטען און פרעכטיגסטען אין גאַנץ פּוילען.

0-יעהריגער אויסטאַורה

(ר) דער 20-יעהריגער אהרן פרוים איז אנגעקלאָגט געוואָרען, אַז ווענדיג אין וואַלד מיט דער 17-יעהריגער צע-ציליאַ מ., האָט ער איפּשר איהר אוים-„פיהרט אַ שענדליכען אַקט. ער איז נאָך׳ן מיליטער-געריכט געוואָרען אויף 4 הדש׳ תּפיסה, אויסצופיהרען אין משך פון 2 יאָהר.

שמייער אויף בוי-פלעצער און ראַטעווע קאָנסטאַנטין

(ב) דער קאָנסטאַנטינער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען אַרויצולעגען אַ ספּעציעלען שטײער אויף בוי-פּלעצער, כדי פאַ-דעם נעהר צו בעשעפטיגען אַרבײטסלאָזען

די פאַרשטעהענדע וואַהלען צו דער יודישער קהלה

—:0:—

ווי האַלט עס מיט די קאַנדידאַטען-ליסטעס?

אַ סך קאַנדידאַטען פון טייל אַרייגעטראָגענע ליסטעס אַרייגעפאַלען. — וואַהל-קאָמיסיע פערלאַנגט אויסבעסערונגען אין די ליסטעס. — היינט ציונ. וואַהל-מיטינג. — די נאַצ. יוגענד מאָבּיליזירט זיך.

די קהלה-וואַהל-קאָמיסיע האָט נאָכ-מען אונענד אָבגעהאַלטען אַ זיצונג, צו בעטראַכטען די 30 אַרײנגעטראַגענע קאַנדידאַטען-ליסטעס.

ווי עס שטעלט זיך אַרויס, וועלען אין טייל ליסטעס מוזען דורכגעפיהרט ווע-רען ענדערונגען סײ אין די פאַרזאָנען פון די קאַנדידאַטען, סײ אין די פערזאָנען פון די אונטערשרײבער פון די ליסטעס. די מעשה איז, וואָס עס האָט זיך אַרויס געוויזען, אַז סײ צווישען די קאַנדידאַטען, סײ צווישען די צוויטע פיגורירען פערזאָנען (אויף טייל ליסטעס) וואָס זענען לגמרי נישט געוואָרען אַרײנגעטראָגען אין די וועהלער-רשימות.

אַזוי אַרום פעהלען אויפ׳ן דער ליסטע פון די לינקע פּועלי ציון גאַנצע 10 קאַנדידאַטען און 4 אונטערשריפטען.

אין דער ציוניסטישער ליסטע (12) וועט מען מוזען צוגעבען נאָך איין קאַנדידאַט, ווייל איינער פיגורירט נישט אין די וועהלער-רשימות.

אין דער ליסטע פון ציוניסט אַרבײטס בלאָק (התאחדות) איז אויך אַרויסגע-פאַלען 1 אונטערשריפט.

אין דער „מזרחי“-ליסטע זענען גע-שטראָכען געוואָרען נישט ווייניגער פון אונטערשריפטען, אָבער הוות די ליסטע איז געוועזען פערזעהן מיט גאַנצע 80 אונ-טערשריפטען, קאָן זי נישט ווערען קוועסטיאָנירט.

אויך איז 18-טער וועלען מוזען גע-מאַכט ווערען אויסבעסערונגען.

ביז אַהער איז געוואָרען בעשטעטיגט ס״ה איין ליסטע — דער נומער 13.

וועגען די בעשלוסען פון דער וואַהל-קאָמיסיע איז תיכף געוואָרען מיטגע-טיילט די פּערטרויענס-מענער פון די בע-טרעפענדע ריכטונגען און זיי האָבען איצט צייט אין משך פון צוויי טעג צו געבען נייע אונטערשריפטען, אָדער אויך נייע קאַנדידאַטען.

היינט 6 אַ זייגער אָוונד קומט ווידער פאָר אַ זיצונג פון דער וואַהל-קאָמיסיע. מען רעכענט, אַז היינט אָוונט וועט שוין בעוואוסט ווערען דער ענדגילטיגער רע-זולטאַט וועגען גורל פון אַלע אַרײנגע-טראָגענע ליסטעס.

• • •

היינט 8.30 אָוונד קומט פאָר אין „פילהאַרמאָניע“ אַ גרויסער מיטינג, געווידמעט די וואַהלען צו דער קהלה, מיט דער בעטייליגונג פון ד״ר י. גאָטליב (פון וואַרשא), דעפּ. ד״ר ראָזענבלאַט, רעד. י. אונגער, לאַווניק א. יאָעל, מ. ח. רוזמ-קאָווסקי, מ. לימאַן און אינזש. י. זשעַ-לינסקי.

דער מיטינג האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פאַראינטערעסירונג.

* * *

אויפ׳ן רוף פון ציוניסטישען וואַהל-קאָמיטעט האָט זיך די ציוניסטישע און נאַציאָנאַלע יוגענד געשטעלט מאָבּיליזירט צו דער וואַהל-אַרבייט לטובת דער ליסטע נומער 12.

* * *

דער וואַהל-קאָמיטעט פון צענטראַלען הינגדוואָרקער-פערבאַנד אויף פּאָלור-ניאַווא 4 (ליסטע 17) רופט אויף היינט 8 אָוונד אין אונזער לאָקאַל אַ וואַהל-מיטינג. וועגען די אויפגאַבען פון די יו-דישע האַנדווערקער אין דער יודישער קהלה וועלען רעדען די ה״ה צדרוו ז. שטרויך, פּרנס ראובן האָפמאַן, דיר. אַרדינאַנס, ראַטמאַן מ. פון א. א.

* * *

נעכטען איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון כנסת ישראל אַ פערזאַמלונג פון דער אָרטאָדאָקסישער רעליגיעזער יוגענד אונטער׳ן פאָרזיץ פון ר׳ בנימין רוזען וועגען די פאַרשטעהענדע קהלה-וואַהלען. עס איז געוועהלט געוואָרען אַ יוגענד וואַהל-קאָמיטעט. עס איז בעשלאָסען גע-וואָרען צו אַרבייטען און אַגיטירען פאַר׳ן נצחון פאַר דער ראַזיגער ליסטע.

* * *

נעלעכען אָוונד איז אין „התאחדות“ פאָרגעקומען אַ יוגענד-פערזאַמלונג וועגען די בעפאָרשטעהענדע קהלה-וואַה-לען. נאָך די רעפּעראַטען פון די ה״ה י. שאַליט, ג. ליכטענשטיין און שרע-מער ווערט בעשלאָסען צו אָרגאַניזירען די ציוניסטישע אַרבייטס-יוגענד צום קאַמף פאַר׳ן נצחון פון דער ליסטע 15.

יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע“
נאַרוטאָוויטשאַ № 20 לייטונג: א. בעזמאַן.
גאַסטשפּילען פון וואַרשאַווער „סקאַלאַ“-טעאַטער
מיט׳ן אַנטייל פון בערימטען אַרטיסט און רעזשיסער ליבלינג פון׳ן דזשער פּובליקום
משה ליפּמאַן
שבת דעם 16 מאַי 4 נ.מ. פרייזען פון 80 גר. ביז 2.50
ענטוזיאַזם און ענטציקונג! אַפּלאָדיסמענטען אָהן אויפהער פאַר אונזער גרויסען שלאַגער
דער אייביגער נאַר אין 3 אַקטען
ראָלען: הערש דוואָרקין משה ליפּמאַן מנשה פּופּסקי יעקב פישער
שבת ד. 16 זונטאָג ד. 17 מאַי 9 אָוו. אויפ׳ן פערלאַנג פון פיל מוי-זענטער בעזוכער וועלכע האָבען ניט געהאַט די מעגליכקייט צו זעהן אונ-זער גרויסען סוקסעס וועלכער גייט בסדר ביי אויספערקויפטע הייזער
לעצטע 2 מאָל! ציאַנקאַלי פון ד״ר פרידריך וואָלף אין 3 אַקטען 8 בילדער
קינדער און יוגענד ביז 16 יאָהר איינגאַנג פערבאָטען.
מאָנטאָג 18 מאַי 9 אָוו. פאָרשטעלונג לטובת דעם טאַפּעציר-ער צעך
אין לאָדז ווערט גע-שפּילט צום לעצטען מאָל הירש לעקערט פון ה׳ לייוויק
דער אַנסאַמבל אין וועלכען ס׳געפינען זיך די בעסטע כּוחות:
פרויען: עני ליטאַן בארסקא-פישער, ל. יאַקובאָוויטש, ה. לובאַרטאָווסקאַ און מ. קייזעראָוויטש מענער: משה ליפּמאַן, שמחה וויינטרויב, סעם בראָנעצקי, יעקב פישער, ח. ניסנצווייג, ד. האַמבורגער ש. בליאַכער א. בלאַט
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער „פילהאַרמאָניע“.
בעמ.: וואוילטעטיגע פאַרשטעלונגען ווערען פערקויפט צו מעסיגע פרייזען.

מאָרגען, לעצטער טאָג אָפּצוגעבען רעקורסען אויף אומזאַץ-שטייער

וואָס דאַרפען די בעל׳עולמ׳טע שטייער-צאָהלער וויסען

מאָרגען, פרייטאָג, ד. 15 מאַי, איז דער לעצטער טאָג אָפּצוגעבען רעקור-סען אויף דעם נײ-געשעצטען אומזאַץ-שטייער. די, וואָס וועלען ביז׳ן 15. ניט אָפּגעבען קיין רעקורסען, פערלירען די רעכט צו אַפּעלירען געגען די צו-הויך-אויסגעמאָסטענע שטייערן.

די שטייער-צאָהלער, וואָס האָבען נאָך ביז איצט נישט דערהאַלטען די „נאַקאַזי פּלאַטנישעס“, מוזען אין משך פון מאָרגענדיגען טאָג געהען אין פינאַנץ-אַמט, צו וועלכען זיי געהערען, און אָפּ-נעמען זיי, כדי נאָך אין זעלבען טאָג אָפּ-צוגעבען די רעקורסען. דאָס נישט דער-האַלטען דעם „נאַקאַז“ איז נישט קיין מאָטיוו צו קענען אָפּגעבען אַ רעקורס נאָכ׳ן 15 מאַי ד. ה.

רעקורסען קאָנען אָפּגעגעבען ווערען מאָרגען ביז מיטאָג אין די פינאַנץ-אַמ-טען און שפּעטער ביז 6 אָוונד דורך דער פּאָסט אין „פּאָטשטאָווי“ בריף.

דער וואַמפּיר פון פאַביאַניץ, וואָס האָט פערגוואַלטיגט פיל פרויען

איז אנוועזענהייט פון מענער און חתנים, איז געבראַכט געוואָרען אין לאָדזשער תּפיסה

(§) די בעפעלקערונג אין פאַביאַניץ איז אַ לאַנגע צייט געוואָרן בעאונרוהיגט דורך אַ געהיימניספולען פּערשוין, וועל-כער פלעגט אין די אָווענדען זיך אַרומ-דרעהען אין די זײַטיגע גאַסען, אין אָנ-געפאַלען אויף מיידלעך אין פּ״ויען, זיי פערגוואַלטיגט און געשלאָגען מכּות.

— פערשטעלט זיי דאָס מויל.
— פערשטעלט זיי דאָס מויל.

די צאָהל קרבנות צווישען יונגע פרויען און מיידלעך, איז כסדר געוואַקסען, אָבער נישט אַלע זענען געקומען דרויסט צו מעלדען וועגען דעם צוליב פערשידענע טעמים.

פערגאַנגענעם שבת-צונאַכטס האָט דער פאַביאַניצער „וואַמפּיר“ אויסגע-פיהרט אַ גוואַלד-אַקט איבער דעם יודי-שען מיידעל סאַלאַ ס., וועלכע איז גראָד געגאַנגען מיט איהר חתן. דער חתן, וועל-כער האָט זיך אַנטגעגענגעשטעלט דעם פערברעכער, האָט דער אויסוואָרף מיט דער הילף פון זיינעם אַ חבר, אַרײנגע-וואָרפען אין אַ סטאַוו און דאָס מיידעל פערשענדעט. אין אַ שעה אַרום איז פער-גוואַלדיגט געוואָרען אַגנאַ פּ, וועלכע איז אויך געגאַנגען מיט איהר חתן.

נאָך די דאָזיגע גוואַלד-אַקטען איז דער פאַביאַניצער פּאָליציי געלונגען דעם אויסוואָרף צו אַרעסטירען. ער הייסט וואַיטשעך יאַקובטשאַק, ער וואוינט אין פאַביאַניץ אויף דער לעגיאָנען גאַס 13.

ווער עס איז זיין געהילף, ווייסט מען נישט.

דער פאַביאַניצער „וואַמפּיר“ איז נעכ-טען געבראַכט געוואָרען קיין לאָדז אין תּפיסה אַרײַן.

די פירמע
מענדיל בארנשטיין
נאַוואָמיעסקאַ 30
מאַכט בעקאַנט, דאָס אונאָפּהענגיג פון דעם דורכגעפיהרטען בוי-רעמאָנט, ווערט דער פערקויף
פון וויין, בראַנפען און ליקיער
ווייטער פאָרטגעזעצט אָהנע שטערונג.
איינגאַנג פאָרלויפיג דורכ׳ן
הויף נאַוואָמיעסקאַ 30

היינט די אַנקעטע פון לאָדזער איינוואוינער

אַנווייזונגען, ווי אַזוי מען דאַרף אויספילען די אַנקעטע

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 14. מאַי מוזען אַלע לאָדזשער איינוואוינער אָפּגע-בען די ווירטשאַפט, אָדער הויז-פערוואַל-טער׳ס געהעריג אויסגעשריבענע אַנקע-טע-בויגענס. די פראַגען, וועלכע ווי-לען זיך דעקלאַרירען אַלס שטענדיגע לאָדזשער איינוואוינער מוזען אויסשרײַ-בען די ווייסע דעקלאַראַציע „א“. ווייל מען נישט רעגיסטרירען זיך אַלס שטענ-דיגער, נאָר אַלס צײַטווייליגער לאָדזשער בירגער, באַטש מען וואוינט שטענדיג אין לאָדז, מוזען אויסשרײבען די אַנקעטע בויגענס „ב“. פאַ יעדען בעזונדערן מיט-גליד פון דער משפחה מוז אויסגעשרי-בען ווערען אַ בעזונדערער אַנקעטע-בויגען.

אין 2 עקזעמפּלאַרען

יעדער בויגען מוז אומגעהענדיג ווע-רען אונטערגעשריבען דורכ׳ן בעטרעפענ-דען דעקלאַראַנט.

פאַר קינדער, וואָס קענען נישט שרײַ-בען דאַרף אונטערשרײַבען דער קאָפּ פון דער פאַמיליע (פאָטער, אָדער מוטער, אויב אויף איהר נאָמען יז די שטוב גע-רעגיסטרירט). (א. ד. גל.).

פאַר אנגעשטעלטע

וואָס וואוינען, צוזאַמען מיט׳ן ברויט-געבער אין איין דירה (למשל: אַ דינסט) שרײַבט אונטער דער ברויט-געבער.

פאַר אַנדערע פּערזאָנען, וואָס קאָנען אַליין נישט שרײַבען, קאָן אונטערשרײַ-בען ווער עס זאָל נישט זיין, צום גלײַכ-צײַטען אָבער איז, אַז אין אַזעלכע פאַלען זאָל אונטערשרײַבען די אַנקעטע דער ווירט, אָדער אַדמיניסטראַטאָר. מ׳מוז אָבער צוגעבען אַ בעמערקונג, אַז דער אַדמיניסטראַטאָר שרײַבט דאָס אונ-טער, לויט דער בעטע פון נישט-שרײַ-בענדיגען.

היינט עפענונג פון „העלענאָוו“

היינט קומט פאָר די פייערליכע ער-עפענונג פון פאַרק „העלענאָוו“. האַלב 12 פאַרמיטאָג וועט געגעבען ווערען דער ערשטער פייערליכער קאָנצערט אונטער דער דירעקציע פון בעקאַנטען מוזיקער טאַרגאָנ. 5 פאַרנאַכט וועט פאָרקומען אַ סימפאָנישער קאָנצערט.

אין קאַמף פון ליידענשאַפטען

ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

(11-טע פאָרזעצונג)

6. קאַפּיטעל

וואו איז לעאָניע?

— יאָ, עס איז נישטאָ קיין ספק! דאָס הויז נומער 48 איז אָבגעבראָנט געוואָרען. אָבער וואו איז לעאָניע? וואו איז מיין קינד? — האָט יאַקוב געפרעגט אַ פערצווייפעלטער.

— וואו זענען זיי אהינגעקומען? וואָס איז געשעהן מיט זיי? עס איז אָנגעקומען אַ פּאָליציאַנט.

ער האָט פערשטאַנען, אַז דער דאָזיגער עלעגאַנטער הער האָט עפּעס געמיינזאַמעס מיט די מענשען, וואָס האָבען בעוואוינט די ווילע.

— וואָס האָט אייך פערבונדען מיט דעם הויז? — האָט דער פּאָליציאַנט געפרעגט. — אפשר זענט איהר דער אייגענטימער?

— איך האָב די ווילע געקויפט פאַר מיין פרוי, קינד און איהר פריינדין, — האָט יאַקוב דיאַמאַנט געענטפערט.

— בערוהיגט אייך. איך קען אייך געבען עטליכע אינפאָרמאַציעס, וואָס קענען אייך אינטערעסירען. איך בין גראָד געשטאַנען אויף דער וואַך דעמאָלט, ווען די שרפה איז אויסגעבראָכען. דאָס איז געשעהן מיט פינף טעג צוריק. פון די איינוואוינער האָט מען גערעטעוועט בלויז איין מענש וועגען די אַנדערע ווייס איך נישט. זיי האָבען געמוזט אומ-קומען אין די פלעמען.

— בלויז איין מענש? — האָט יאַקוב אויסגערופען אַגידערגעשלאָגענער.

ער איז נישט דרייסט געווען צו שטעלען ווײַטערדיגע פראַגען, ער האָט צופיל זיך געשראָקען.

— ווער איז געווען דער מענש, וואָס מען האָט גערא-טעוועט? האָט ער זיך אליין געפרעגט אין געדאַנק. — איז עס געווען לעאָניע, צי עווא שטערן, צי גאָר די דינסט?

— דאָס איז געווען אַ שעהנע בלאָנדע פרוי, — האָט דער פּאָליציאַנט ווייטער דערצעהלט.

— אַ יונגע בלאָנדע פרוי! אָ, גאָט צו דאַנק, לעאָניע איז גערעטעוועט געוואָרען!

— יאָ, אַ יונגע בלאָנדע פרוי. מען האָט זי געזעהן אין פענסטער, ווען דאָס גאַנצע הויז איז שוין געשטאַנען אין פלאַמען. איך האָב אפילו געפּרוווט אַרויפקריכען אין דער הויך, כדי זי צו ראַטעווען, אָבער איך בין ווייט נישט דערגאַנגען. די פלאַמען און דער ביישטענדער רויך האָבען מיך צוריקגעטריבען און ווען נישט דער מוטיגער דאַוויד האַרוואַרט, וועלכער האָט זיך איינגעשטעלט דאָס לעבען און איז אַרײַן אין ברענענדיגען הויז — וואָלט זי זיכער אומגע-קומען. אָ, דער דאָזיגער דאַוויד האַרוואַרט איז אַן אמתער העלד! — ער האָט זיך אַרײַנגעוואָרפען אין פייער, האָט אַרויסגענומען די בלאָנדע פרוי, איז אַרויף מיט איהר אויפ׳ן דאַך און האָט צוזאַמען מיט איהר זיך אַראָפּגעוואָרפען אין דער גאַס, וואָס די פייערלעשער האָבען אויסגעשפּרייט. ווי שרעקליך דאָס איז געווען!

— און דערנאָך? און ווײַטער? — האָט יאַקוב אונ-געדולדיג געפרעגט.

— וואָס עס איז ווייטער געשעהן ווייס איך נישט. איך בין געווען פערנומען ביי דער שרפה, האָב איך זיך נישט געקענט! אינטערעסירען מיט די פרויען. איך ווייס בלויז, אַז מען האָט זי אַרײַנגענומען צו אַ שכן און וואָס עס איז ווײַטער געשעהן האָב איך נישט קיין אַהנונג. עס איז דאָ בלויז איינער, וואָס קען אייך מעהר דערצעהלען. דאָס איז דאַוויד האַרוואַרט. ער וואוינט נישט ווייט פון דאַנען און איהר קענט געהן צו איהם.

— אפשר ווילט איהר אַזוי גוט מיך זיין און פיהרען צו איהם?

— זעהר גערן.

אין אַ פּאָר מינוט אַרום איז יאַקוב דיאַמאַנט אַרײַנגע-קומען אין אַ קליינער וואוינונג, אין וועלכער עס האָט גע וואוינט דאַוויד האַרוואַרט און זיין מוטער זיי האָבען געגעסען מיטאָג.

— האַרוואַרט, — האָט דער פּאָליציאַנט געזאָגט, — דער דאָזיגער הער איז דער מאַן פון דער שענער בלאָנדי-נע, וואָס איהר האָט אַרויסגעראַטעוועט פון ברענענדיגען הויז. אפשר קענט איהר איהם זאָגען, וואָס עס איז געוואָ-רען ווייטער מיט איהר?

אויף דאַוויד׳ס עהרליך פּנים האָט זיך בעוויזען אַן אויסדרוק פון מיטגעפיהל.

— ביטע, זעצט אייך. אפשר ווילט איהר עסען צוזאַ-מען מיט אונז?

דער פּאָליציאַנט איז צוריק, אָבער פאַר׳ן אוועקגעהן האָט יאַקוב נישט פערגעסען איהם עפּעס אַרײַנצורוקען אין דער האַנד אַרײַן. דערויף האָט זיך יאַקוב געזעצט צום טיש.

— איך בעט אייך, זאָגט, וואָס עס איז געשעהן מיט מיין פרוי? וואו געפינט זי זיך? לעבט זי נאָך? גאָט מיי-נער, ווי איך לייד דערפון. אָבער איך האָב פערגעסען צו דאַנ-קען פאַר אייער העלדישער טאַט. מיט ראַטעווען מיין פרוי האָט איהר מיר געטון. אַזאַ טובה, וואָס קיין שום מענש האָט מיר נאָך נישט געטון. איך וועל אייך זיין דאַנקבאַר דאָס גאַנצע לעבען.

— אייער פרוי לעבט, — האָט דאַוויד רוהיג געזאָגט.

— זי לעבט! אָ, ווי גליקליך איך בין! וואָס פאַר אַ פריידע! אויב אַזוי איז אַלץ גוט! — האָט יאַקוב אויסגעשרי-ען אַ דערפרעהטער אַ שטראַהלענדיגער.

— יאָ, אייער פרוי לעבט, דאָס איז אמת, אָבער זי איז, לײַדער, קראַנק. עס איז דאָך פערשטענדליך איהר קראַנק-ווערען איך צו פערשטעהן. אַזעלכע שווערע איבער-לעבונגען.

— קראַנק? וואָס איז איהר?

— דאָס קען איך אייך נישט זאָגען. איך ווייס בלויז, אַז עס געקומען אַ דאָקטאָר. עס איז געקומען אַ פּאָליציאַנט, זיי האָבען עפּעס גערעדט צווישען זיך און זיי האָבען בע-שלאָסען זי אָפּצופיהרען אין עפּעס אַ היילאַנשטאַלט, אין וואָס פאַר אַ היילאַנשטאַלט און וואו זי געפינט זיך — האָב איך נישט קיין אַהנונג, איהר ווייסט וואָס? — האָט דאַוויד האַרוואַרט געזאָגט, — מיר קענען געהן אין קאָמיסאַריאַט און דאָרט וועט מען אייך זיכער קענען עפּעס זאָגען. נאָכ-מיטאָג וועל איך נישט געהן צו דער אַרבייט. קיין גרויס שאָדען האָב איך נישט. איך וועל געהן מיט אייך.

— איך בעט אייך זעהר. איך וועל אייך דערפאַר בעַ-לוינען. איך וועל זעהן, אַז איהר זאָלט אינגאַנצען נישט דאַרפען געהן אין דער פאַבריק אַרײַן איך וועל אייך פער-שאַפען עפּעס אַן אַנדערע לייכטערע בעשעפטיגונג. איך בין דאָך אייך עפּעס שולדיג אַ גרויסע דאַנקבאַרקייט.

— ענטשולדיגט. איך קום אַרײַן אין אַ סעקונדע אַרום האָט דאַוויד געזאָגט און איז אַרײַן אין אַנדערן צימערל.

ער איז אַרײַנגעקומען אָנגעטון אין אַ נייעם אַנצוג אין אין אַ נייעם הוט און האָט איצט נישט אויסגעזעהן, ווי אַ געוועהנליכער אַרבייטער.

ביידע, דאַוויד האַרוואַרט און יאַקוב דיאַמאַנט האָבען זיך אַרײַנגעזעצט אין אַן אויטאָ און זענען אָפּגעפאָהרען צום קאָמיסאַריאַט.

דער פּאָליציי-קאָמיסאַר האָט זיי אויסגענומען גאַנץ העפליך. ער האָט זיך גלייך דערמאָנט דעם גאַנצען ענין.

— יאָ, איך דערמאָן זיך די שרפה אויף העסטינגס-סטריט 43, — האָט דער קאָמיסאַר געזאָגט,—דער דאָזיגער העלדישער יונגערמאַן האָט דעמאָלט אָפּגעראַטעוועט די יונגע בלאָנדע פרוי. איז דאָס געווען אייער פרוי, הער דיאַמאַנט?

(פאָרטזעצונג קומט).

אַנדערע גלייבט מען שטענדיג מעהר

מיר וועלען דעריבער נישט רעדען וועגען זיך אַליין—דאָס וואָרט האָבען אונזערע אָפּנעהמער. טויזענדער מענשען, וואָס האָבען שוין אויספּראָבירט דעם לאַנג אויספּראָבירטען מיטעל אויפּציפּרישען דאָס בלוט און די נערווען „FREGALIN“ האָבען זיך נישט ענטוישט. זעהר ווירקזאַם האָט זיך אַרויסגערופען „FREGALIN“ ביי נערוואַריטעט, אַלגעמיינער אָפּשוואַכונג מידקייט, קאָפּ-שווינדעל, רעוומאַטיזם. בעראַט אייך מיט אַ דאָקטאָר. כדי צו בעקעמפען די שוועריגקייט, מיט וועלכע עס איז פערבינדען דער קאַמף פאַר דער עקזיסטענץ, דאַרף מען האָבען שטאַרקע נערווען און געזונד בלוט. מיר בעטען זאָרגפעלטיג איבערצולייענען דאָס, וואָס עס שרייבען וועגען דער ווירקזאַמקייט פון „FREGALIN“. די פּרוואָנען וועלכע זענען אָנגעגעבען מיט פּאַזאַנראַציע, אין אַ-ה-ר-ע-ט אַליין אורטיילען וואָס עס איז „FREGALIN“. אין אונזער אַרכיוו געפינען זיך טויזענדער דאַנק-בריף פון לאַנד און אויסלאַנד, וואָס זענען דורך אונז צוגעשיקט געוואָרען אַלס אויסדרוק פון דאַנקבאַרקייט און אַנערקענונג. יעדער קאָן זיך איבערצייגען אין אונזער ביוראָ. אַלע דאַנק-בריף זענען בעשטעטיגט דורך אַ נאָטאַר. „FREGALIN“ קאָן מען בעקומען אין אַלע אַפּטייקען. אַ פּאָסט-פּאַקעט שיקט אַרויס Artus-Apotheke, Gdańsk. דער מיטעל ווערט אויסגעאַרבייט אונטער דער קאָנטראָל פון אָנגעזעהענע וויסענשאַפטלער.

אויף פערלאַנג שיקען מיר אַרויס אומזיסט און אָהן פערפּליכטיגונג אַ פּרוב-פּעקעל FREGALIN צוזאַמען מיט דעם גאָלדען-בוך פון לעבען. שרייבט תיכף כל-זמן די פּרובען זענען נאָך נישט אויסגעשעפּט געוואָרען, אויף די אַדרעס:

Dr. med. H. SCHULZE,
G. m. b. H.
Berlin-Charlottenburg 2/5064

איהר דאַרפט אויסשניידען דעם קאַ-זיגען קופּאָן (אַרויסשיקן אַלס דרוק) און צושיקען אויף דער אַנגעוויזענער אַדרעס ביטע אַרויסצושיקען אומזיסט און אָהן פערפּליכטיגונג די פּרובע „Fregalin“ אַ מיטעל אויפצופרישען דאָס בלוט און די נערווען צוזאַמען מיט דעם גאָלדענעם בוך פון לעבען.

נאָמען ______
פאַך ______
אָרט ______
גאַס ______

5064

מאַנהיים א. 7, 42 № ד. 6.4.30 ווי. איך שטעל פעסט, אַז אין די דאַנק-בריף וואָס איהר האָט ערהאַלטען איז נישטאָ קיין גוזמאות, פערקעהרט! מיין נערווען-סיסטעם איז געווען פערניכטעט, די הענד און פיס האָבען מיר געציטערט, כ'האָב נישט געהאַט קיין אַפּעטיט, איך בין בסדר געווען ערמי-דעט, טיילמאָל נישט ביים פולען פערשטאַנד. מיין געזונדהייטס-צושטאַנד האָט זיך בעדייטענד פערבעסערט אַ דאַנק „Fragalin“ איך פיהל זיך אַזוי ווי ניי-געבוירען. אַלץ איז פערשוואונדען. מיט דאַנק פון גאַנצען הערץ צייכען איך.

Hans Teichman.

פירסטענהויזען, פּאָ. פאַלקלינגען, סאַאַרגעב. פירסטענשטר. 7. ד. 1.10.30. מיין פרוי האָט געליטען צוליב אַ פולשטענדיגער נערווען-ערשעפּונג, זי איז געווען פולשטענדיג צעבראָכען און איך האָב נישט געוואוסט וואָס צו טוהן. צופעליג האָב איך געלעזען וועגען „Fregalin“ און איך האָב דאָס מיטעל בעשטעלט. דער רעזולטאַט איז געווען אַן איבעראַשענדער. דער געזונד-צושטאַנד האָט זיך בסדר פערבעסערט און נאָכ'ן בענוצען 8 שאַכטלען האָט זיך מיין פרוי געפילט אַזוי ווי ניי-געבוירען.

Karl Siegenthaler.

זייט 15 יאָהר האָט ער געליטען אויף רעוומאַטיזם אין די גלידער, איצט איז ער געזונד טראָץ דעם וואָס ער איז אַלט 70 יאָהר.

זעטהאַן ק. ציטלאַר. 24.3.30 הויפּטשטר. 12.

זייט 15 יאָהר האָב איך געליטען אויף רעוומאַטיזם אין די סטאַווען. אַלע מעדיצינישע מיטלען זענען געווען אָהן ערפאָלג. שוין נאָכ'ן בענוצען 3 שאַכטלען „Fregalin“ האָב איך געפיהלט אַ פערבעסערונג. איצט איבער נאָך 12 שאַכטלען בין איך געזונד.

Gustaw Adler.

Gühlen Guben Land N.L.
d. 28.9.30

י ווירקזאַמקייט פון „Fregalin“ איז וואונדערבאַר. מיט פרייד קאָן איך מיטטיילען, אַז „פרעגאַלין“ האָט מיר זעהר פיל געהאָלפען. זייט אַ לענגערע צייט האָב איך געליטען אויף שרעקליכע מאָגען-שמערצען. נאָכ'ן בענוצען די טאַבלעטקעס „Fegalin“ האָבען די שמערצען פולשטענדיג אויפגעהערט. דער אַפּעטיט האָט זיך פערבעסערט.

Minna Rose.

בערלין - ריינקענדאָרף וועסטשטר. 20. ה. ס. 80. ד. 24 ק.ק. 30.

איך בין אַלט געוואָרען 63 יאָהר, קרוב 30 יאָהר ה'ב איך געליטען אויף מאָגען-אויסטרייטלונגען, וועלכע זיי האָבען זיך יעדע נאַכט נאָך עטליכע שעה איבערגע-חזר'ט. די פּרובע איבערצייגונג האָט מיר שוין געבראַכט אַ בעדייטענדע פערבעסערונג אז עס האָט מיך בצוואונגען איך זאָל מאַכען בעשטעלונגען. איך שטעל פעסט, אַז דער געזונט-צושטאַנד פערבעסערט זיך און אַז איך שלאָף, נישט פיהלענדיג קיין שמערצען. אייער פּרעפּאַראַט קאָן איך יעדען איינציגען רעקאָמענדירען.

A. Fürst.

Breslau 9. Hedwigstr. 62
d. 12.10 930

אַ האַרציגען דאַנק דריק איך אויס פאַר'ן מיטעל „Fregalin“. איך בין פון איהם זעהר צופרידען שוין נאָכ'ן בענוצען די ערשטע איבערזענדונג, האָב איך שוין מעהר נישט געפיהלט קיין שמערצען אין די גלעזעקעס. איך אַרבייט איצט צוויי מאָל אַזוי פיל און איך פיהל נישט קיין שום יסורים.

Martha Malcharczik

בעמערקונג: בריף איבערשיקען אין פוילישער אָדער דייטשער שפּראַך

פאַר יעדער גענוצטע זשאַרובקע געבען מיר אַרויס אַ נייע!

שבת, דעם 16. ד. ח. קומט פאַר די ערעפנונג פון דער גרעסטער פּוילישער זשאַרובקעס פאַבריק

„ARGON“ sp. z o.o. Łódź, Anny 14

(רעגענעראַציע און נייע)

אומזיסט בעקומט

יעדער קויפער אין טאָג פון ערעפנונג ביים קויפען אַ זשאַרובקע פון 75 וואַט

איין זשאַרובקע פון 25 וואַט

נור אין טאָג פון דער ערעפנונג!

פון שבת 5 נאָכמיטאָג ווערט דאָס ביוראָ פון דער פאַבריק פאַר יעדע גענוצטע זשאַרובקע אַרויסגעבען אַ נייע. צו צאָה-לענדיג נאָר אַ העלפט פון מאַרק-פּרייז.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
1 זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.

קוואַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט - קאָסמעטיק.

טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

וויזיט 3 זלאָטעס

Dr. A. Mazur

וסכאָדניאַ 65, טעל. 166-01
נעמט אָן פון 1.30—10 און פון 6—4 אָוונט.

האַלאָ לעטניקעס!

לאָזט נישט אייער פערמעגען אויף הפקר!

ווילט איהר האָבען אַ רוהיגע זומער-וואוינונג מוזט איהר זאָפאָרט, איידער אייער פאַמיליע פאָהרט אַרויס אויף די נאַטור, פאַר מינימאַלע קאָסטען פערזיכערען אייער היים געגען גנבה און שרפה.

אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט אומזאָנסט אין ביוראָ: בוזין, לאָדז, אַגראָדאָוואַ 3, Telef. 191-48.

און ביי ה' שלעזינגער, לאָדז, שרוד-מיעסקאַ 47 (פר. נ. צעגעלנ. № 17) Telef. 211-22.

אַ צימער ... נייטיג

בעזונדער אַריינגאַנג מיט בענוצען די קיך (קוך) מעקלער'ס געוואונשען ביי שאַפּיר גלאָוונאַ 50 וואוינונג 16

הויזען

ספּאָרט, גלייכע אויך צייג

גיב איך צו נעהען. יעהרליכע אַרבייט. ביי שאַפּיר, גלאָוונאַ 50 וו. 16

צו פערמיטען

פאַר 1 פערזאָן צום שלאָפען ביי אַן אָרענטליכע פאַמיליע צעגעלניאַנאַ 38 (פריהער 65) וו. 24.

Ein Platz zu verkaufen 50×120 Ellen gross, an der Jagiellońskastr. Halte-stelle Radogoszcz, Zu erfahren bei R. Koschade Lodz, Lubelska 12

Dr. med. H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטן
און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-98
נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונט
אַ ספּעציעלע וואַרטעזאַל פאַר פרויען.

דער פריהלינג איז פולער פראַכט!
די איינדרוקען פון דער ערוואַכענדער נאַטור
כאַפּט אויף אין פּעראייביגט דער
פאָטאָגראַפישער אַפּאַראַט
אַ גרויסען אויסוואַהל עמפעהלט
י. מאָרגענשטערן, פּיעטריקאָווער 40.

tel. 12-333 | די פּיוראַטע | טעל. 12-333

מעדיצינישע פּאַגאָטאָוויע

זשעלאָנאַ 6

טעל. 12-333

ווערט זיין טעטיג אַ גאַנצען מעת-לעת אָהן איבעררייס.

טעל. 12-333 | אין קורצען ווערט געלאָזט אין גאַנג. | טעל. 12-333

קינא

ZACHĘTA

זגיערזשער-גאַס 26.

היינט און טעגליך

דער נייעסטער שלאַגער פון דער פּראָדוקציע 1930—31

גרויסע דראַמע פון אַ פרוי, וועלכע האָט נישט געקענט האָבען קיין קינדער. אויסערגעוועהנליך שפּיל.

אָהן האַרץ — אָהן נשמה

אין די הויפּט-ראָל די לאַנג ערוואַרטעטע לאָדזער און וועלט-ליבלינג

Henny Porten

אין דער ראָל פון גוט-בעזיצער דער פּאָפּולערער

GUSTAW DIESSL

אויסערן פּראָגראַם דאָס פערמעגען פון פאַמאַרן

אויסגעצייכנעט. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג. — שבת, זונטאָג, און הגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג. פּרייזען ערמעסיגט.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדז
בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17
2-טער הויף פאַרטער

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79, וואו ס'ווערט ערלעדיגט: אין געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס אין זאָ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען אין משך פון 24 שעה. אַפּעלאַציעס, צפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּענער, יוזעס אין קאָמיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען אין גאַליציען ווערען פּינקטליך אין געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצן אינטערוועציעס, אַקטן, דאַראַווייזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען. עיצות טועל מיט אַנ' דוואַקאַט.

די איינציגע סאָכטער פון ישראל מאַנעלאַ
2-טער הויף פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פאַרטער

טעלעפאָן 148-79

Biuro próśb

poszukuje

współpracownika inteligentnego, obeznanego z robotą takiego biura, władającego polskim i niemieckim, piszącepo biegle na maszynie. Oferty proszę skierować do administracji "Lodzer Tageblat" pod „Biuro"

ווילט איהר פערבעסערן אייער עקאָנאָמישען מצב?

שטרעבט איהר צו פערפאָל-קאָמען אייער בילדונג?

דאַן

לערנט פרעמדע שפּראַכען!

ביים „לינגוואַנעאום"-אינסטיטוט אין בערלין זענען פערהאַן אָפּטיילונגען פאַר

דייטש, ענגליש, פראַנצויזיש

פאַר יודיש-פּויליש- אָדער רוסיש-רעדענדיגע

מאָדערנסטע מעטאָדען פון פערן-אונטערריכט.

דאָס שול-געלד איז ביליג און צוגענגליך פאַר יעדען.

פערלאַנגט אויספיהרליכע פּראָספּעקטען אומזיסט!

אַדרעס:
„LINGUANAEUM" Lehrinstitut für Fremdsprachen durch Fernunterricht Berlin-Schöneberg, Hauptstrasse 48.

קאָלערטע און ווייסע דאַמען-וועש

ROBOTA RĘCZNA—האַנד-אַרבייט

נעמט אָן צו שטיקען און נייען מיט אייגענע ווי אויך אָנפּערטרויטע וואַרע ווי Petite-reine א.ז.וו. Crèpe-de-Chine אַלעס לויט פּאַריזער און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בליימיס.

קאָמפּלעטע קאָנסערוואַטאָרען.

אויסגעפּערטיגטע ווי אויך אַלערליי אַרבייט, וואָס געהט אַריין אין געביט פון בעדנער-פאַך פיהר איך אויס H. Kopczyński פראַנציש-קאַנער 25. קאָנקורענץ-פּרייזען. 1277

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער

ב. מאַן,

№ 10 פּיעטריקאָווער

שרייבט ביטעט און גיט געוויסענהאַפטע עצות אין אַלע

מיליטער-ענינים.

ספּעציאַליסט פאַר ביטעס שרייבען פאַר איינציגע שפּייזער

אַנאָנסען-פּרייז ... באַנאָנסמענטס-פּרייז ...

Redaktor-wydawca S. Hamburski

Drukarnia: B. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 88.